

SØVÆRNS- ORIENTERING

NARHVALEN i Faslane

England rundt

Undervandsbådseskadren kan oplyse, at en dansk undervandsbåd har omsejlet England på et togt af 45 døgns varighed, en be-
drift, som kun har kunnet udføres, fordi den strenge isvinter
har udelukket sejlads i hjemlige farvande.

På grund af issituationen afgik NARHVALEN 26. januar fra Holmen mod Skotland. Allerede næste aften måtte NARHVALEN imidlertid stoppe på grund af den megen is i farvandet nord for Læsø. Da ubådes evne til at bryde is er meget ringe, blev der givet tilladelse til at fortsætte sejladsen neddykket under isen, og efter 14 timers neddykket forlægning nordover dykkede man ud midt i Skagerak, der var så godt som isfrit. NARHVALEN fortsatte herefter forlægningen mod Skotland, hvor den anløb Rosyth flådebasen den 2. februar klar til at påbegynde de indledende øvelser ved Joint Maritime Course (JMC) 791.

Som sædvanlig var der deltagelse af mange NATO-enheder i selve JMC 791, der blev afviklet i tidsrummet 6.-16. februar, og denne gang havde NARHVALEN bl.a. fornøjelsen af at arbejde sammen med den franske ubåd PSYCHE.

NARHVALEN på siden af HMS CONQUEROR

Efter JMC forlagde NARHVALEN til den store ubådsbase Faslane, der ligger nær ved Glasgow, hvor besætningen deltog i 5 dages koncentreret undervisning i den taktiske ubådstræner. Der blev endvidere lejlighed til selskabeligt samvær for alle personalekategorier, især med atomubåden HMS CONQUEROR, der som værtsubåd for NARHVALEN udviste en helt enestående gæstfrihed.

Den 23. februar afgik NARHVALEN fra Faslane sydover gennem Det irske Hav og passerede mellem Landsend og Scilly-øerne, og ankom efter en uges øvelser i Portland-området til Portsmouth, hvor den sidste weekend i februar bl.a. blev anvendt til udflugter til London.

Efter at have tilbragt endnu en lille uges tid som målskib for fregatter, tankskibe og hangarskibe var issituationen i Danmark imidlertid blevet forbedret så meget, at NARHVALEN satte kursen hjemover med ankomst til Holmen den 13. marts efter at have forøget loggens visning med 4.235,8 sømil.

(NARH)

Kursus i brug af håndværktøj flytter

Der er blevet truffet beslutning om, at "Kursus i brug af håndværktøj" for fremtiden skal henlægges til Søværnets Eksercerskole. Udflytningen, der sker fra Søværnets Konstabelskoles Værkstedsskole, vil blive gennemført således, at officerselever og konstabelelever VB, der møder ved Søværnets Eksercerskole henholdsvis den 27. august og 17. september, vil få denne uddannelse integreret i "Fællesuddannelsen". Den første samlede uddannelsesetid for begge personalekategorier vil herefter udgøre ca. 9 uger i Auderød.

(MST)

"Operation Hø"

Færøerne har ligesom Danmark været igennem en hård og usædvanlig vinter. Fra årsskiftet og frem til midten af februar måned faldt der store mængder sne over alle øerne, og det blev vanskeligt for fårene at finde føde. I sådan en situation er det normalt, at fåreholderne bringer hø ud til de områder, hvor fårene går, men også her bød årets første måneder på store vanskeligheder. Gentagne gange frost og tø havde gjort stierne isglatte, så det var forbundet med livsfare at passere over fjeldene.

Da situationen efterhånden blev så kritisk for fårene, at øjeblikkelig hjælp var nødvendig, blev Færøernes Kommando anmodet om at assistere med helikopter fra inspektionsskibet HVIDBJØRNEN.

I den følgende uge fløj helikopteren fra HVIDBJØRNEN hø og kraftfoder ud til fårene, og selv om distancerne aldrig var særligt store, var det indlysende for enhver, at foderet næppe kunne være bragt ud på anden måde. For at illustrere helikopterens evne til dette arbejde kan det eksempelvis nævnes, at for at udføre en operation på Suderø, som det tog helikopteren 40 minutter at udføre, og hvor 1,6 ton hø blev bragt ud til fårene, ville den pågældende fåreholder i stedet skulle have foretaget 40 traveture á 6 km over fjeldet med en byrde på 40 kg hø pr. gang.

Helikopteroperationerne blev udført uden refusion, idet de kom ind under begrebet nødassistance, men da situationen hurtigt udviklede sig til et spørgsmål om, hvem der var mest i nød, og derfor, hvilke fåreholdere der skulle have første prioritet for hjælp, aftalte Færøernes Kommando med det færøske Landsstyre, at alle henvendelser om hjælp skulle gå igennem Landsstyret, og at der herfra skulle foretages en prioritering.

"Operation Hø" forløb normalt. I et enkelt tilfælde blev sigtbarheden så dårlig, at 2. piloten måtte efterlade 1. piloten alene med en bondekone og nogle børn på en øde gård. HVIDBJØRNEN forsøgte forgæves at hente 1. piloten med gummibåd fra kysten i aftenens løb, men brændingen var for hård, og 1. piloten fik sig en uforglemmelig oplevelse. Han blev hentet næste dag med helikopteren.

HVIDBJØRNEN har senere fra mange sider modtaget tak for assistancen, men den bedste kom alligevel fra en bonde i Kvalbø, som sagde:

"Jeg ved ikke, hvordan jeg skal sige tak for denne hjælp, men jeg kan sige, at vi er mindst lige så glade for den som fårene".

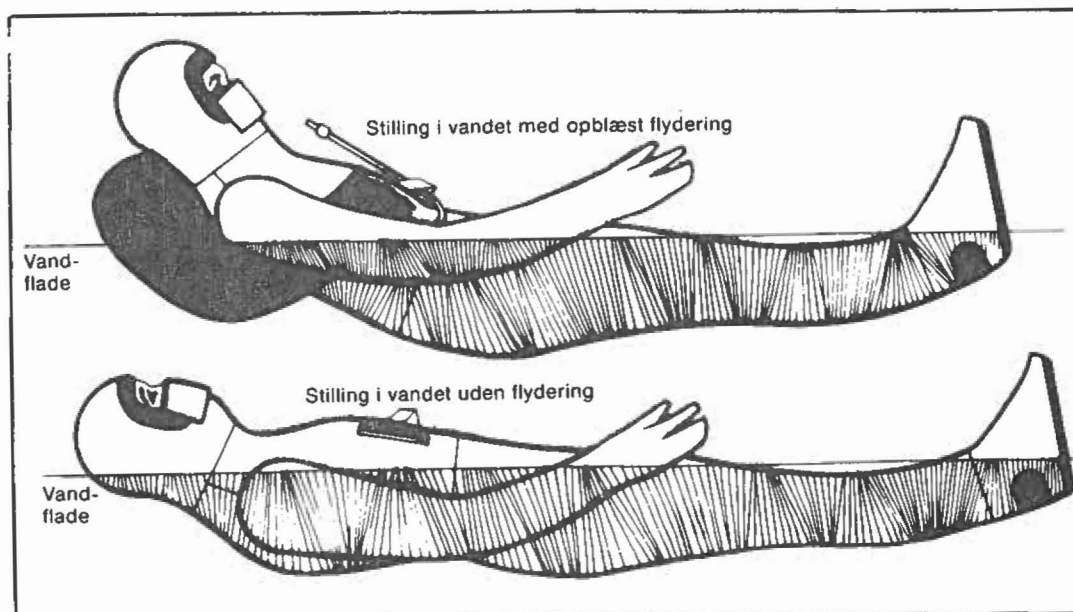
(HVBj)

Sikkerhed til søs

I nummer 35/78 af Søværns-Orientering omtaltes den redningsdragt, som den norske handelsflåde har gjort obligatorisk i alle skibe på mellem 50 og 1600 tons.

Redningsdragten, der er fabrikeret af neoprenskum, besidder den evne at kunne holde en forulykket person flydende, selv om dragten bliver revet itu og vandfyldt. Dragten, der er fabri-

keret i "one size" format, vil kunne anlægges selv af uøvede på under 1 minut, og overlevelsestiden vil i 2°C varmt vand eksem-

Imperial redningsdragten

pelvis blive forøget fra 30 minutter til ca. 13 timer. Prisen på dragten opgives til 1980 kr., og som ekstraudstyr kan man få en flyderring, der giver den nødstedte en behageligere stilling i vandet.

(MST)

Indland kort

Da Inspektionsskibseskadren den 1. april "hejste kommando" på Flådestation Frederikshavn, udtalte den nye eskadrechef, kommandørkaptajn I.R.Michelsen, bl.a.: "Oprettelsen af Inspektionsskibseskadren har gjort det muligt at skabe et bedre grundlag end hidtil for inspektionsskibes og inspektionsskutteres virke, og jeg ser frem til et godt og frugtbart samarbejde med Inspektionsskibseskadrens enheder og relevante myndigheder, med det formål at tilvejebringe dette grundlag og at sikre, at pålagte opgaver fortsat løses godt og effektivt. Jeg byder alle hjertelig velkommen i Inspektionsskibseskadren. Inspektionsskibe og -kuttere er kendt som gode og lykkelige skibe, lad os arbejde for, at eskadren fastholder denne tradition."

I foråret 1979 vil ca. 16 videnskabsmænd fra USA, Canada, Danmark og Norge etablere en forskningsstation på en isflage i Polhavet ca. 330 km nord for Grønlands nordspids. Stationen, som har fået navnet FRAM I, forventes at ville drive ind over Nordøstgrønlands kontinentalsokkel efter ca. 2 måneders forløb, hvorefter ekspeditionen vil blive afsluttet. Station Nord i Nordøstgrønland vil være ekspeditionens landbase, hvorfra der vil blive ydet teknisk, forsyningsmæssig og kommunikationsmæssig assistance.

FRAM I bemannes med ca. 8 amerikanske, 2 canadiske, 3 danske og 3 norske forskere. Ekspeditionen vil samarbejde med en canadisk ekspedition på 28 mand, som vil udforske Lomonosovryggen fra en isstation nær Nordpolen. En helikopter vil blive stationeret på isflagen under FRAM I-ekspeditionen, hvilket, sammen med et Twin Otter fly på Station Nord, vil gøre det muligt at foretage målinger og observationer i et stort område omkring basen under hele driften.

Det videnskabelige program for FRAM I omfatter marin-geofysik og geologi, oceanografi, isforskning, luftforurening, kosmisk fysik, isbjørneundersøgelser og marinbiologi. Programmerne koordineres af Lamont-Doherty Geological Observatory of Columbia University i New York, Bedford Institute og Oceanography i Halifax, Kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland, København, og Norsk Polarinstitut, Oslo.

De årlige kapsejladser mellem Den svenske Marine og Det danske Søværn er i år planlagt til at skulle finde sted ved Kongsøre i tidsrummet 11.-16. juni.

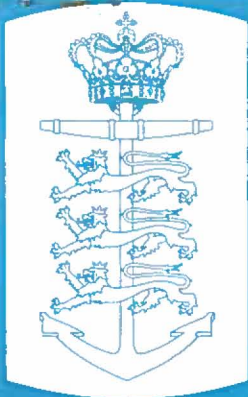
Udland kort

Den israelske flåde har bestilt 2 FLAGSTAFF II-klasse hydrofoil kanonbåde, der skal bygges i USA; det menes, at man vil anskaffe i alt 12 stk., hvoraf de 10 skal bygges på israelske værfter. FLAGSTAFF II er en videreudvikling af et eksperimentalfartøj, som blev leveret til US Navy i 1968. Fartøjerne vil få et standarddeplacement på 83,5 tons og en maximumfart på ca. 52 knob. Armeringen vil formentlig bestå af en 76 mm kanon, to 20 mm kanoner og HARPOON-missiler. Israel bliver herved det tredje land, der besidder missilbærende hydrofoil-enheder.

Arbejdet med at modernisere det franske hangarskib CLEMENCEAU er nu blevet afsluttet. Regningen, der hovedsagelig stammer fra en modernisering af flyfaciliteterne, beløber sig til 170 millioner NF. Særlig bemærkelsesværdig er det, at CLEMENCEAU nu vil være i stand til at have det nye fly af typen SUPER ENTENDARD om bord. Dette fly er blevet udrustet til at bære atomvåben med en sprængladning på op til 15-25 kilotons, hvilket nogenlunde svarer i størrelse til den bombe, der blev kastet over Hiroshima.

Polen fortsætter tilsyneladende bygningen af torpedobåde af WISLA-klassen, idet 3 skibe er blevet leveret inden for det sidste års tid, således at det totale antal nu er oppe på 15.

Thøstrup

20/0

SØVÆRNS- ORIENTERING

Trawlpose med ca. 20 tons blåhvilling

Russisk Blåhvillingfiskeri ved Færøerne

Ifølge en særlig fiskeriaftale mellem Det færøske Landsstyre og Sovjetunionen har russiske trawlere tilladelse til at fiske blåhvilling ved Færøerne.

Blåhvillingen er en torskefisk. Den kan blive op til 50 cm lang og findes i de frie vandmasser mellem 80 og 300 meters dybde. Gydepladserne for denne fisk ligger i nærheden af Færøerne, og i februar og marts forekommer den i rig mængde nord og vest for øerne.

Fangst af blåhvilling er en nyere form for fiskeri. Den er hidtil kun blevet fanget i små mængder og udelukkende som industrifisk. Nu synes der derimod at være interesse fra flere nationers side i at gennemføre et forsøgsfiskeri med henblik på at anvende fisken som konsumfisk.

Efter aftalerne har Sovjetunionen tilladelse til med op til 15 trawlere i alt at fiske 70-80.000 tons blåhvilling, og den 10. februar ankom de første trawlere til området. Det er store trawlere, Sovjetunionen benytter, idet de mindste er på ca. 2000 tons og de største på ca. 4000 tons. Besætningen udgøres af ca. 100 personer, hvoraf en mindre del er kvinder. Det er i øvrigt en af de russiske kaptajners opfattelse, at kvinder om bord i et skib skaber megen splid, medmindre der er én pr. mand.

HVIDBJØRNEN udførte i blåhvillingens gydeperiode kontrol med dette fiskeri, og herunder blev fiskeriofficeren med hjælpere sat om bord i 4 trawlere. De russiske trawlere arbejder fra klokken 0600-1600 - altså i de lyse timer. Inden for dette tidsrum går blåhvillingen i stimer og kan fiskes med trawl, der med hyppige mellemrum bliver dybdejusteret. Stimernes dybde bestemmes ved hjælp af ekkolod monteret dels i trawleren, dels forskellige steder i trawlet. Trawlene er meget store, men maskestørrelsen lille - helt ned til 16 mm er tilladt. Der trækkes 2 gange om dagen, og i et normalt træk indeholder posen mellem 10 og 20 tons blåhvilling. I de 4 trawlere, som HVIDBJØRNEN kontrollerede, var fangsten henholdsvis 15, 12, 20 og 20 tons blåhvilling. En optælling af trawlernes fangster siden deres ankomst til området viste, at en russisk trawler gennemsnitlig fisker 27,4 tons blåhvilling pr. dag.

Om bord i trawlerne bliver fisken behandlet på forskellig måde, en del fisk nedfryses som rå fisk, altså med hoved og med indvolde, en del uden hoved, men med indvolde, og endelig bliver en del fisk nedfrosset i rensset tilstand. Leveren fra blåhvillingen bliver konserveret på dåser, og alt affald, ødelagte fisk, afskårne hoveder m.m. omdannes til fiskemel. En sammenligning mellem fangsten af rå fisk og mængden af behandlet fisk viser, at ca. 2/3 af den rå fisk bliver bevaret, medens ca. 1/3 går til spilde.

I færøske fiskerikredse har der været angstelse for, at blåhvillingfiskeriet også skulle medføre fiskeri af andre fiske-

arter, ikke fordi blåhvillingfiskeri giver store bifangster, når der fiskes rigtigt og forsvarligt, men fordi der i visse af de områder, hvor blåhvilling fanges, er bundfiskeri efter helleflynder og torsk, og en nedfiring af disse store trawl til bunden vil nemt kunne medføre rovfiskeri. Yderligere er bestanden af små helleflyndere i disse områder på det seneste blevet reduceret betydeligt, hvilket måske også kunne tyde på en hård befiskning.

Russisk blåhvilling-trawler MUSTAYARV
3019 tons

Imellem de i alt 67 tons blåhvilling, der blev kontrolleret af HVIDBJØRNEN, var der 1 rød fisk og 1 stenbider (stenbideren kan optræde langt ude til havs i februar og marts), så frygten for, at de russiske trawlere tømmer området for anden slags fisk, var ifølge HVIDBJØRNENS undersøgelse ikke begrundet.

De russiske besætninger var meget hjælpsomme, selv om det undertiden var vanskeligt at kommunikere på engelsk, og i de 3 af skibene måtte det foregå via tolk. Fiskerijournaler og fiskerisignaljournaler var i nydeligste orden, ligesom trawl og maskestørrelser var forskriftsmæssige.

(HVBJ)

Fiskeriofficerskursus

Den 23. marts afsluttedes ved Søværnets Taktikskole søværnets første egentlige kursus med henblik på uddannelse af fiskeriofficerer til tjeneste i inspektionsskibe, kuttere og hovedkvarterer i land.

Kurset tog sigte på søværnets deltagelse i den udvidede fiskeriinspektionstjeneste, der er en følge ikke blot af de stedfundne store udvidelser af fiskerizonerne, men især af den omstændighed, at søværnet for fremtiden udover grænse- og positionskontrol også skal bidrage til kontrol med licenser, redskaber, fangst, bifangst, kvoter og fredningsbestemmelser.

Kurset, der varede 1 uge, indledtes og afsluttedes ved Søværnets Taktikskole på Holmen, men foregik i øvrigt på Fanø Navigationsskole samt ved Fiskerikontrollen i Esbjerg og ved besøg på forskellige typer fiskefartøjer, tovværksfabrik, vodbinderi m.v. i Esbjerg. Der var i alt 14 deltagere, herunder 2 observatører fra Fiskeriministeriet og 1 fra politimesteren i Thorshavn. Fra søværnet deltog hjemmeværende chefer for inspektionsskibe og orlogskuttere samt designerede fiskeriofficerer.

Hovedemnerne omfattede det folkeretlige, juridiske og instruksmæssige grundlag, havbiologi og fiskekendskab, fiskeredskaber, fiskefartøjstyper, navigations- og fiskesøgningsudstyr i fiskefartøjer, fangstmetoder, bifangststopgørelse, inspektionsprocedure o.s.v.

Kurset var begunstiget af megen velvilje fra alle implicerede private og offentlige fiskerikredse, herunder Fiskeriministeriet og dets lokale myndigheder i Esbjerg.

Tilsvarende periodiske kurser påregnes afholdt i fremtiden og senere udbygget med et videregående supplementskursus, idet der jo er ret snævre grænser for, hvad der kan opnås på 1 uge.

(TAI)

Ordinært møde i Søværnets Samarbejdsudvalg - områdeudvalget

Den 14. marts afholdtes under Chefen for Søværnets formandskab det 2. ordinære møde i Søværnets Samarbejdsudvalg.

På mødet, der var præget af flere afbud fra medlemmer og suppleanter, blev der udvekslet informationer om aktuelle forhold og problemer i forsvaret og i søværnet. Der blev bl.a. orienteret om arbejdet i styringsgruppen vedrørende nyordning af forsvarrets personelforhold. Endvidere drøftedes, hvilken betydning det afholdte møde den 14. februar mellem Forsvarskommandoen og personelorganisationerne vedrørende forsvarrets personelpolitik havde for de underudvalg, der arbejdede med personelforhold i søvær-

net. Drøftelserne afsluttedes med en konstatering af, at der var enighed om at fortsætte det igangværende arbejde, indtil der forelå en meddelelse fra eksempelvis B-siden om, at personelpolitik blev trukket ud af Søværnets Samarbejdsudvalgs regie. Endelig færdigbehandlede områdeudvalget et rationaliseringsforslag "Besparelser vedrørende hydrofoner/DELFINEN-klassen", idet der var enighed om at indstille forslaget til præmiering.

Af øvrige punkter på dagsordenen kan nævnes rejseholdsvirksomhed (i søværnet). Områdeudvalget drøftede et af Forsvarschefen udsendt kommissorium for rejseholdsvirksomhed i forsvaret, og der konstateredes behov for på dette grundlag at ajourføre søværnets rejseholdskommissorium.

(MST)

Dansk Kadetidrætsstævne

Den 3. april afvikledes Dansk Kadetidrætsstævne, der er en årlig tilbagevendende dyst mellem elever fra Hærens Officersskole, Flyvevåbnets Officersskole, Civilforsvarets Befalingsmandsskole og Søværnets Officersskole.

Hærens Officersskole var arrangør af stævnet, der omfattede disciplinerne: Svømning, fodbold, håndbold, volley-ball og skydning. Skydningen afvikledes på Kalvebodernes skydeterræn, medens de øvrige discipliner gennemførtes i Kildeskovhallen.

Der kåres ved disse stævner ikke en samlet vinder, men konkurrencerne bærer alligevel præg af, at "storebror" - Hærens Officersskole - løber af med de fleste disciplinsejre. Det skal dog bemærkes, at Søværnets Officersskole i år præsterede væsentligt bedre resultater end de foregående år.

Efter konkurrencerne var der frokost og kammeratligt samvær på Hærens Officersskole på Frederiksberg Slot.

Næste års danske kadetidrætsstævne arrangeres af Civilforsvarets Befalingsmandsskole.

(SOS)

Indland kort

I perioden 7.-10. maj vil der på Forsvarets Kursusinstitution, Lynæsfort, blive afholdt en konference vedrørende efterud-

dannelsesbehov inden for ledelse, samarbejde og pædagogik. Formålet med konferencen er at inddrage brugerne af Forsvarets Kursusinstitution i beslutningsprocessen omkring institutionens virksomhed for i muligt omfang at sikre overensstemmelse mellem aktuelle behov og uddannelsesstilbud.

Den 21. april blev Det konservative Folkepartis forsvarsudvalg orienteret om søværnet på Flådestation Frederikshavn. Orienteringen, der blev forestået af Chefen for Søværnet, omfattede bl.a. Flådens og Kystdefensionens enheder, materieludvikling, våbensystemer samt Søværnets operative Kommandos virke.

Flyvevåbnets Officersskoles afgangsklasse af A-linien var i dagene 28.-29. marts gæster ved Torpedobådseskadren som led i kadetternes undervisning i faget søkrigslære. Besøget, der var meget vellykket og særdeles vel gennemført, omfattede orientering om MOBA samt sejlads med eskadrens enheder, hvorunder kadetterne bl.a. overværede mineombordtagning og -lægning samt artilleriskydninger.

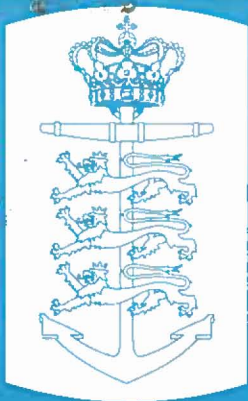
Udland kort

HMS UNDAUTED, der igennem de sidste par år har været anvendt som mål for øvelsesskydninger af den engelske flåde, er endelig blevet sænket efter at være ramt af EXOCET-, SEASLUG- og SEACAT-missiler fra HMS NORFOLK samt Mk 8 torpedoer fra undervandsbåden HMS SWIFTSURE. HMS UNDAUTED, der var en tidligere destroyer og bl.a. deltog ved landgangen i Normandiet, brækkede midt over og sank ca. 300 sømil sydvest for Gibraltar.

Det tredie sovjetiske hangarskib af KIEV-klassen er nu blevet færdigbygget på et skibsværft i Sortehavet og forventes klar til at hejse kommando i løbet af foråret. Amerikanske eksperter mener, at der også er planlagt en fjerde enhed af denne skibstype. Der er endvidere blevet afleveret et nyt hjælpeskib på ca. 40.000 tons til den sovjetiske flåde, som vil gøre det muligt yderligere at udvide dens operationsområde på verdenshavene.

Den nyeste amerikanske atomundervandsbåd NEW YORK CITY (SSN-696) har i begyndelsen af marts hejst kommando. Ubåden, der er en hurtiggående angrebsubåd, er den niende af LOS ANGELES-klassen, har en længde på 360 ft., en bredde på 33 ft. og et neddykket displacement på 6.900 tons. NEW YORK CITY har en besætning på i alt 127 mand, og dens bevæbning vil bestå af Mk 48 torpedoer og SUBROC-missiler, ligesom ubåden også vil kunne af- fyre HARPOON-missiler. Dens primære rolle vil være at bekæmpe andre ubåde.

Thostrup

806

SØVÆRNS- ORIENTERING

Korvetten BELLONA

Korvetten BELLONA har strøget kommando

Den sidste operative korvet af TRITON-klassen, BELLONA, strøg den 20. april kommando for formentlig sidste gang i skibets historie.

Korvetterne, fire i alt, blev alle bygget i Italien i årene 1954-1955. Samtidig byggedes fire lignende korvetter til den italienske flåde benævnt ALBATROS-klassen, som fortsat er i tjeneste.

BELLONA, der er bygget på Naval Meccanica i Castellamare di Stabia, indgik i Flådens tal den 2. februar 1957 som den sid-

ste af de fire korvetter, der blev overdraget til Danmark under et af de våbenhjælpsprogrammer, som USA iværksatte for sine allierede efter 2. verdenskrig.

Foruden de utallige NATO- og nationale øvelser, BELLONA i årenes løb har deltaget i, kan her nævnes, at BELLONA, som den eneste korvet, har udført tjeneste som fiskeriinspektionsskib ved Færøerne i en periode før indsættelsen af de nuværende inspektionsskibe. Endvidere kan det som et kuriosum nævnes, at korvetterne i en periode midt i 60'erne, nemlig efter udfasningen af HUNT-fregatterne og før PEDER SKRAM-klassen blev operativ, med rette kunne kaldes Flådens største egentlige kampskibe.

BELLONA hejste sidst kommando den 5. december 1975 og har ved kommandostrygningen været under kommando i knapt 3½ år. I hvor mange år der i alt har vajet en orlogsvimpel fra skibets mast, kan man kun gisne om, men under alle omstændigheder må det konstateres, at BELLONA i de 22 år, der er gået, siden den indgik i Flådens tal, har løst de mangeartede og ofte utraditionelle opgaver, som den har været stillet overfor, til søværnets og forsvarets tilfredshed.

BELLONA har i en årrække været adopteret af Kolding by, og mange tidligere "korvetsejlere" mindes sikkert med glæde byens gæstfrihed under de tilbagevendende besøg. Isen i de danske farvande har desværre forhindret en uigenkaldelig sidste visit i adoptionsbyen. Et sådant besøg var planlagt fra 2.-5. marts, og der var på forhånd stillet store forventninger til det fra både by og skib.

(BELL)

Sovjets shipping- og handelsaktivitet

Med sin stærkt voksende handelsflåde har Sovjetunionen i de senere år drevet en hårdhændet konkurrence på verdenshavene og i raskt tempo etableret multinationale selskaber i mange lande. COMECON-landene og i særlig grad Sovjetunionen er endvidere i højere grad end tidligere gået over til at anvende rendyrket byttehandel med de vestlige lande, som ofte bliver tvunget til at acceptere varer, der er fremmede for den normale virksomhed, og som desuden kan være mere end vanskelige at omsætte videre.

Udelukkende på grund af sin størrelse udgør den sovjetiske handelsflåde en økonomisk magtfaktor i verdenshandelen, og for

nogle år siden besad det sovjetiske rederierhverv officielt en tiendedel af verdens totale stykgodstonnage.

Den sovjetiske udenrigshandel er relativt beskeden, og kun 10 % af den sovjetiske handelsflåde bliver engageret i denne, mens resten anvendes til "cross-trade-trafik". Det store problem for vestlige redere er, at Sovjetunionen helt ignorerer fragttariffer og andre overenskomster og i udstrakt grad betjener sig af "dumping-politik". Man går som outsider ind på liniekonferencernes områder og underbyder med rater, som ligger op til 40 % lavere end de vestlige landes, og har desuden i praksis monopol på alle fragter til og fra sovjetiske havne.

I flere år har Sovjetunionen etableret sig som internationale storredere i "søfartsnationer" som Liberia, Panama etc., og ingen kan i dag sige, hvor stor en flåde Sovjetunionen sejler under bekvemmelighedsflag, men den er så stor, at visse observatører hævder, at den sovjetiske handelsflåde i virkeligheden er verdens største.

Denne enorme satsning på shipping er ikke alene motiveret af behovet for konvertibel valuta, idet den sovjetiske handelsflåde indgår som en integreret del af søkrigsmagten. I en krig skal Sovjet-marinen ikke mangle tonnage for at transportere varer, våben eller soldater, og desuden har Sovjetunionen gjort dominansen på verdenshavene til en national prestigesag.

(Det norske erhvervsblad
Farmand)

Forsvarschefens ledelseskonference 1979

I dagene efter påske samledes en række af forswarets øverste chefer til en ledelseskonference på Forsvarets Kursusinstitution, Gurrehus, i Nordsjælland.

Konferencen har været tilrettelagt og er blevet ledet af Forsvarschefen, general Knud Jørgensen, og en kreds af officerer, deriblandt Chefen for Militærpsykologisk Tjeneste, kommandørkaptajn Bent Rieneck.

Konferencen har indeholdt både individuelle opgaver, gruppearbejder og plenumdrøftelser. Udgangspunktet har været konferencedeltagernes egne erfaringer gennem en lang ledergerning i forsvaret, og man har drøftet både de ydre faktorer, der påvirker militære lederes handlemuligheder, og de indre faktorer, der

påvirker deres valg af handlinger. Hensigten hermed har været at finde frem til et grundlag for at arbejde videre med ledelsesproblematikken, et arbejde, som fra den øverste ledelse kan brede sig ud i forsvaret med de i 1978 udarbejdede ledelsesprincipper for forsvaret som et væsentligt led.

Konferenceledelsen har haft to principielle udgangspunkter, nemlig, at lederen, for at kunne handle målrettet og hensigtsmæssigt, må have en filosofi og etik, og at lederen må være sig denne filosofi og etik bevidst samt kunne kommunikere den til sine omgivelser på en måde, som virker inspirerende, koordinerende og styrende.

(MST)

Forsvaret af Atlanterhavet

Admiral Isaac C.Kidd har udtalt følgende om forsvaret af Atlanterhavet:

"Vore planlæggere - både de militære og de civile - må lægge mere vægt på havets betydning, idet Warszawapagtens kvalitative og kvantitative sømilitære potentiel udgør en alvorlig trussel. Tidligere kunne NATO-chefer i Europa koncentrere sig om den fra øst kommende trussel, idet man havde havet i ryggen i vest, men nu må de se sig tilbage over deres skulder mod Atlanterhavet, og såfremt forbindelseslinierne over dette hav skulle blive afbrudt, ville det være katastrofalt.

Med baser i Afrika og i Det indiske Ocean er den sovjetiske trussel nu global, og forsyningsruterne til både Nordamerika og Europa vil behøve beskyttelse, og samtidig hermed vil Europa i en krisesituation have brug for at få tilført forstærkninger og forsyninger vestfra. Med den ændrede sømilitære magtbalance står man nu over for det faktum, at alle opgaver ikke vil kunne løses samtidigt - der må prioriteres.

For at bevare afskrækkelseeffekten er det nødvendigt, at troværdigheden i SACLANTs evne til at sende forstærkninger til Europa bliver bevaret, og at en hurtig forstærkningsoperation vil kunne afholde en potentiel aggressor fra at gennemføre sin plan. Studier af problemerne omkring forstærkninger til Europa viser, at tiden for fremføring af forstærkninger over Atlanter-

havet vil kunne halveres ved at kombinere de civile og militære ressourcer. Det vil være nødvendigt at anvende mere end 900 transportfly for at kunne flyve 1,5 million mand til Europa på et tidligt tidspunkt af en krise, men på trods af denne massive lufttransport vil der være behov for at sende mere end 90 % af de fornødne militære forsyninger med skibe.

En KRESTA-II missilkrydser får gasolie om bord i Nordatlanten

Verdensgeografien er dog i vor favør, idet hoveddelen af den sovjetiske flåde er baseret mod nord og er sårbar over for angreb. Imidlertid er NATOs atlantiske styrker af økonomiske årsager blevet beskåret i den grad, at det kan blive vanskeligt at gennemføre en forstærkning af Europa på helt tilfredsstillende vis."

(MST)

Taktisk seminar ved Undervandsbådseskadren

Undervandsbådseskadren afholdt i dagene 2.-6. april et taktisk seminar, der dels foregik på Holmen, dels ved Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus. I seminaret, hvis formål det var at fastlægge nye taktiske forskrifter og at uddanne personallet, deltog alle taktiske officerer i eskadren. Endvidere medvirkede repræsentanter fra Torpedobådseskadren, Forsvarets Efterretningstjeneste og Søværnets operative Kommando til seminarets afvikling.

Chefer og næstkommanderende i ubåde uddannes i udlandet, men da udviklingen her i større grad koncentrerer sig om oceanoperationer, har eskadren følt et behov for at gøre status over de problemer, der knytter sig til operationer med kystubåde. Ligeledes forsøgte eskadren at klarlægge de taktiske områder, der i fremtiden anses for særlig aktuelle og af betydning for ubådsoperationer.

(UBE)

Indland kort

De nye uddannelser i søværnet til elektronikmekaniker, elektromekaniker og maskinarbejder begynder i juni måned. Elever til disse uddannelser skal alle have gennemgået de erhvervsfaglige grunduddannelsers basisår og vil derefter få resten af den teoretisk faglige og praktiske uddannelse i søværnet.

Rekrutteringen er påbegyndt, og endnu er der ledige pladser. I øvrigt vil der blive oprettet nye hold inden for disse uddannelser allerede i september og november i år.

Forsvaret har modtaget i alt 1,17 mio.kr. i dagpengerefusioner for søværnets fastansatte militære personel for perioden april 1978 til marts 1979.

Slædepatruljen SIRIUS har under sine forårsrejser i år besøgt verdens nordligste ø, som blev fundet under Geodætisk Instituts opmålinger i Nordgrønland i sommeren 1978. Det er ret exceptionelt at finde en ø, der har en størrelse svarende til en al-

mindelig parcelhusgrund, når man erindrer sig, at Slædepatruljen berejser en øde kyststrækning på mere end 12.000 km. Øen er beliggende mellem Kaffeklubben Ø og Kap Morris Jesup, der indtil 1978 kæmpede om retten til betegnelsen som verdens nordligste landområde.

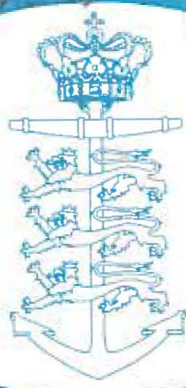
Udland kort

Den amerikanske missilfregat ANTRIM (FFG-20), der er af OLIVER HAZARD PERRY-klassen, er i april blevet søsat i Seattle. ANTRIM vil blive udstyret med overflade-til-luft og overflade-til-overflade missiler, torpedoer og en 76 mm kanon. Skibet er ligeledes udstyret til at kunne operere med helikopter, hvilket vil gøre fregatten i stand til at bekæmpe undervandsbåde på større afstande samt forbedre dens detektionsmuligheder. ANTRIM er 445 ft lang, 45 ft bred og på 3600 tons. Den vil blive fremdrevet af gasturbine maskineri, der skal give fregatten en fart på over 28 knob.

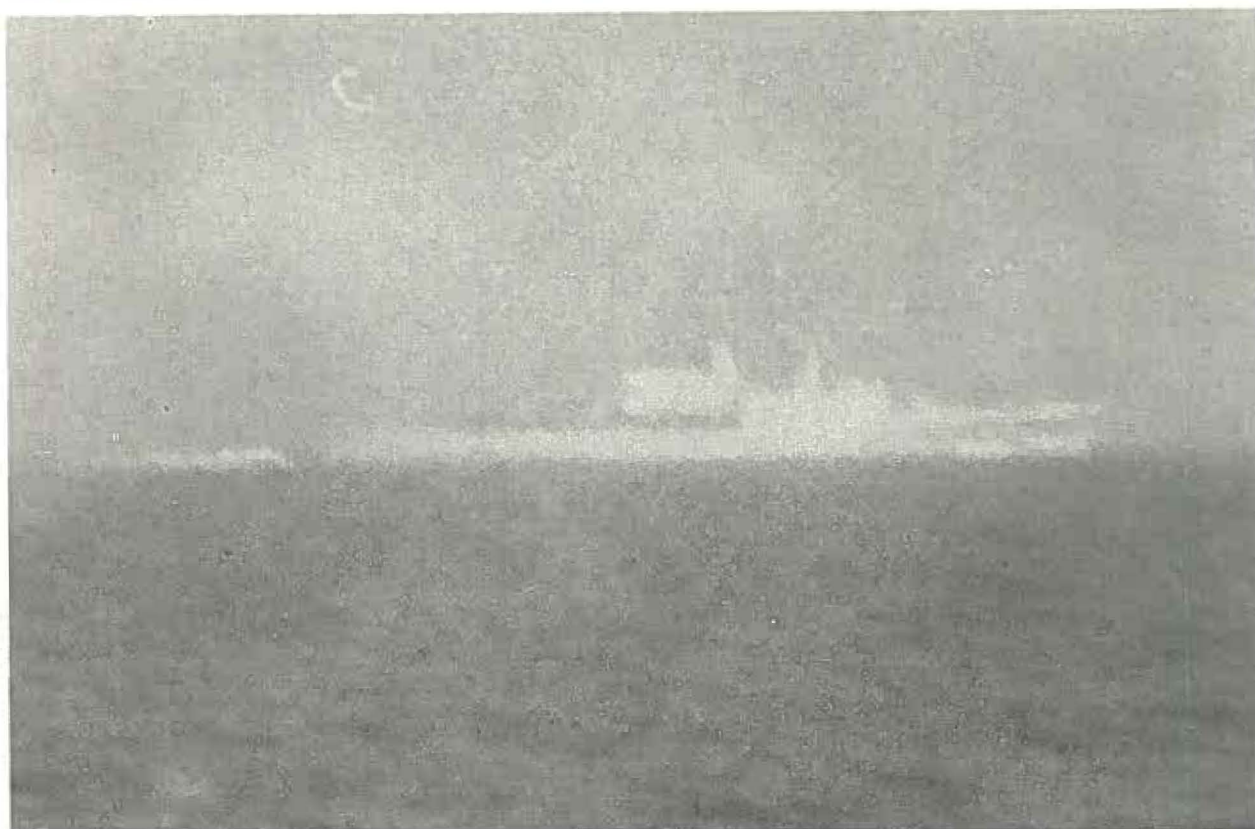
Den britiske forsvarsminister har for nylig under en forsvarsdebat bekendtgjort, at man har afgivet ordre om bygningen af en tolvte type-42 missildestroyer til Vosper Thornycroft i Southampton. Destroyeren vil blive bevæbnet ligesom de foregående enheder af SHEFFIELD-klassen, og der er endvidere planer om at bestille endnu to missildestroyere af samme type, men ordren herpå er dog endnu ikke blevet placeret.

Den norske kystvagt har bestilt yderligere 2 LYNX-helikoptere. Kontrakten, der inkluderer de fornødne reservedele, bringer herved Norges antal af LYNX op på 6 stk. i alt, som forventes leveret i løbet af 1981.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

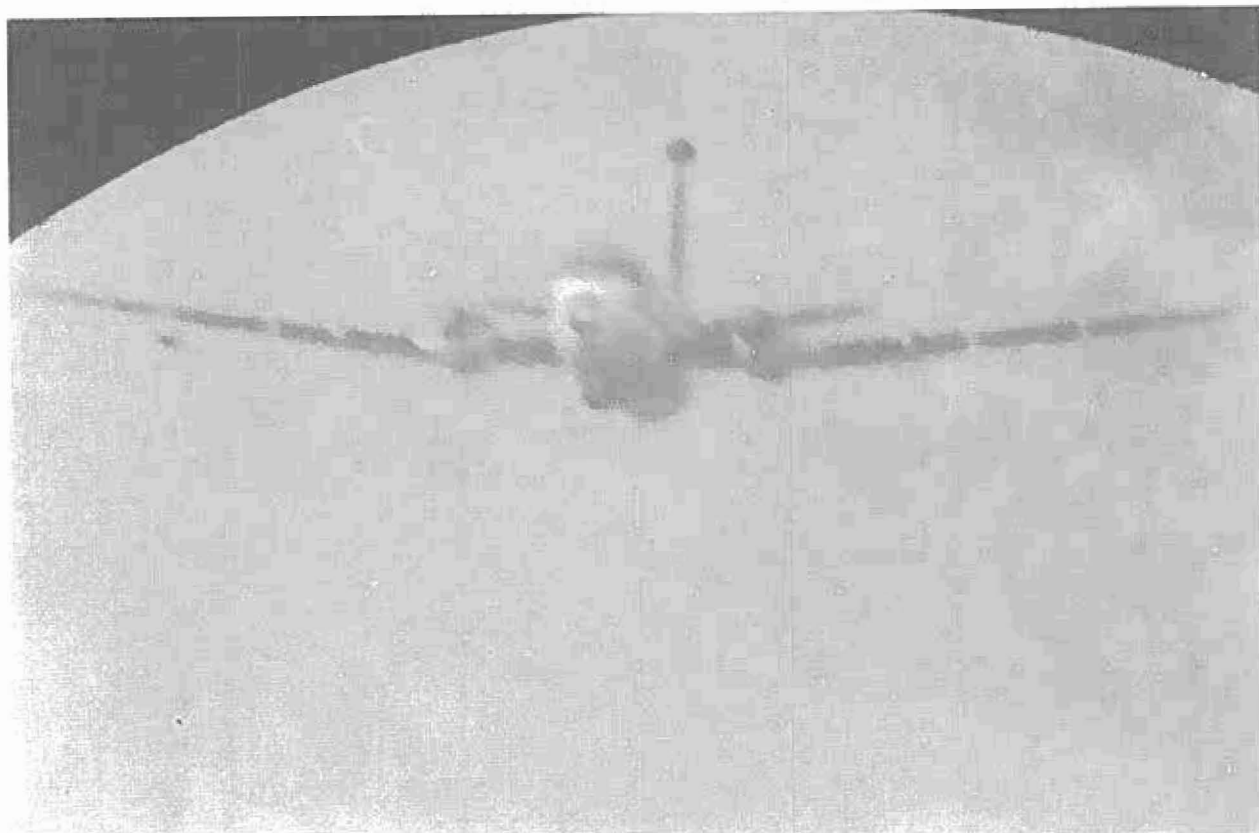
Den canadiske destroyer OTTAWA passerer
TUMLEREN i tæt tåge. (Periskopfoto).

TUMLEREN på øvelse i Østersøen

Lige efter påske afgik undervandsbåden TUMLEREN fra Holmen for sammen med STANAVFORLANT (den stæende flådestyrke i Atlanten), enheder fra den vesttyske marine samt den vesttyske flådes anti-ubådsfly at deltage i en øvelse i Østersøen.

I forårs månederne er sonarforholdene i Østersøen ideelle for undervandsbåde. Ved at dykke gennem et saltlag kan undervandsbåde gemme sig, således at de næsten er umulige at finde. Af samme grund havde TUMLEREN inden øvelsens start fået besked på at

hjælpe overfladeenhederne og flyene med at finde ubåden og hjælpe dem med at bevare kontakten.

Vesttysk ATLANTIC passerer over TUMLEREN

Øvelsesområdet øst for Bornholm gav ubåden en del problemer, idet der var mange fiskere i området. En fiskekutter, der bjærger garn, har normalt stoppet skruen, hvorfor ubåden har meget svært ved at høre den på hydrofonen. Desuden var en polsk slæbebåd ved at slæbe handelsskibet REYMONT, der var udbrændt ved Christiansø kort tid forinden, tilbage til Polen.

De mange fiskekuttere gav også anti-ubådsstyrker meget at lave, idet dårlig sigt tvang skibene og flyvemaskinerne til at nærme sig alle kontakter for at se, om det var ubåden eller en kutter.

Sigtbarheden, der til tider var nede på få hundrede meter, samt de mange angreb og modangreb sled hårdt på besætningen, så det var en meget træt ubådsbesætning, der lørdag morgen fortøjede TUMLEREN til ubådsbroen på Holmen. Både STANAVFORLANT og ubåden havde lært meget i den forgange uge. Forhåbentlig vil gensynet under de kommende øvelser blive lige så spændende som i

den forløbne uge, hvor undervandsbåden fik øvet alle former for angreb og undvigemanøvrer.

(TUML)

Britisk statsbesøg

I dagene 16.-19. maj aflægger H.M.Dronning Elizabeth II og H.K.H.Hertugen af Edinburgh officielt besøg i Danmark.

Dronningen og Hertugen går den 15. maj om bord i Kongeskibet HMY BRITANNIA på Flådestation Frederikshavn, hvortil dette og den eskorterende destroyer HMS SHEFFIELD er ankommet mandag den 14. maj.

Den formerede kongedeling afgår tirsdag aften fra Flådestation Frederikshavn, og i løbet af aftenen tilslutter fregatten HERLUF TROLLE, som dansk eskorte, sig kongedelingen. I Sundets nordlige del suppleres eskorten af 4 torpedobåde af WILLEMOES-klassen på resten af ruten til København. I Sundet vil kongedelingen blive overfløjet af et repræsentativt udsnit af flyvevåbnets enheder.

Besøgsprogrammet adskiller sig på flere punkter fra tidligere officielle besøg, hvor søværnet har deltaget, idet det officielle besøg forlægges til Århus den 18. maj. Således sejler kongeskibene HMY BRITANNIA og DANNEBROG sammen eskorteret af HMS SHEFFIELD og HERLUF TROLLE torsdag aften ved midnatstid fra København med ankomst Århus næste formiddag.

Allerede fredag aften, ligeledes ved midnatstid, afsejler den udvidede kongedeling fra Århus med Helsingør og København som mål, idet H.M.Dronning Margrethe II, H.M.Dronning Elizabeth II, H.K.H.Hertugen af Edinburgh og H.K.H.Prins Henrik går i land i Helsingør for derfra at køre til Fredensborg Slot, som afslutning på den officielle del af statsbesøget.

Kongeskibene samt HMS SHEFFIELD forlægger derefter til København for at aflægge uofficielt flådebesøg weekenden over. Fregatten HERLUF TROLLE bliver samtidigt fritaget for de pålagte opgaver og sejler nordpå for at tilslutte sig STANAVFORLANT.

Under havneopholdene er der i lighed med almindelig praksis for uofficielle flådebesøg arrangeret et stort antal besøg på danske virksomheder, busture, sportsarrangementer og lignende.

HMY BRITANNIA's og HMS SHEFFIELD's uofficielle flådebesøg i København påregnes at slutte tirsdag den 22. maj om formiddagen.

(MST)

Legattildeling

Civilingeniør H.V.Augsburg har til minde om sin fader, kommandør H.V.Augsburg, stiftet et legat ved navn VOLUNTAS EST VIA (Viljen er vejen), af hvilket der til en befalingsmand eller menig uddeles portioner á kr. 1000,00 på kommandørens fødselsdag den 26. april, såfremt legatbestyrelsen i samråd med Chefen for Søværnet har fundet grundlag herfor, efter følgende retningslinier:

1. Udvist fremragende konduite.
2. Givet forslag til forøgelse af søværnets kampevne.
3. Udvikling af betydelige nyskabelser eller afhandlinger.
4. Udvikling af forslag til værdifulde tekniske forbedringer af søværnets skibe.

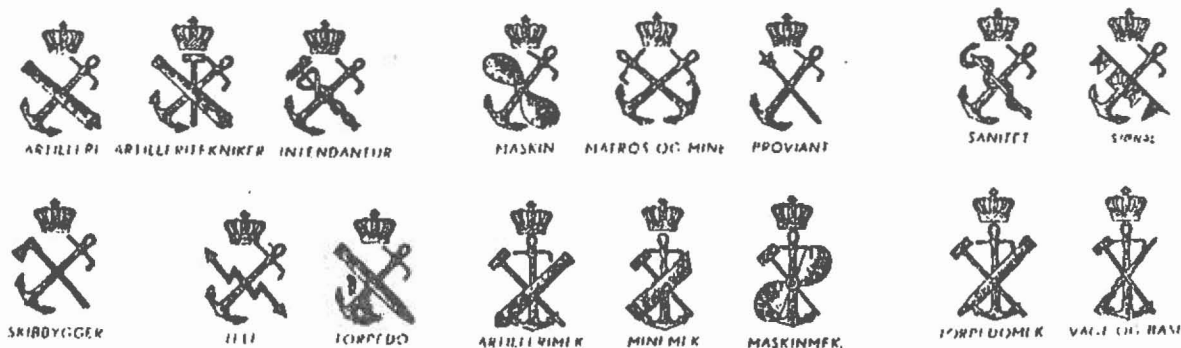
I år uddeltes 1 portion på kr. 1000,00 til orlogskaptajn Torsten Kruse for hans initiativrige arbejde med planlægning og gennemførelse af særdeles omfattende forsøg, som i samarbejde med udenlandske specialister og ved anvendelse af avanceret udstyr har ført til værdifulde tekniske og ballistiske forbedringer af et kanonsystem.

Legatportionen overrakte orlogskaptajnen ved en lille højtidelighed i Søofficers-Foreningen i overværelse af legatstifteren og Chefen for Søværnets Materielkommando, hvor legatmodtageren er tjenstgørende.

Orlogskaptajnen har i øvrigt en gang tidligere fra samme legat modtaget en tildeling for initiativrigt arbejde inden for sit tjenesteområde.

(MST)

Tjenestegrensmærker og farver

(Lærebog for Orlogsgaster 1962)

Nostalgien synes nu også at have bredt sig til søværnets personel, hvor der i de senere år har vist sig stor interesse for gennem ydre tegn og mærker at vise, hvilket skib eller tjeneste man tilhører, eller hvilken færdighed man har præsteret.

Da tjenestegrensmærkerne blev afskaffet i begyndelsen af 1970'erne, var en af hovedårsagerne, at de ofte skarpe skel mellem de forskellige specialer ønskedes udvisket, og at uniformen skulle svare til den oprindelige betydning af ordet uniformere, d.v.s. at gøre ens.

Nu går tendensen altså igen mod at indføre uniformsmærker og tegn. Mellem det yngre personel spores stor interesse for at genindføre tjenestegrensmærkerne, og de gamle mærker er allerede en god handelsvare det menige personel imellem.

En eventuel genindførelse af tjenestegrensemblemerne vil sikkert skabe megen debat. Der er talsmænd for både fordele og ulemper, og sagen er følelsesladet.

Kyst

Kyst.Mek.

Mine

Mine Mek.

Proviand(mellemlå)

TJENESTEGRENSEMBLEMER FRA 1950

For officerspersonel var tjenestegrensfarverne:

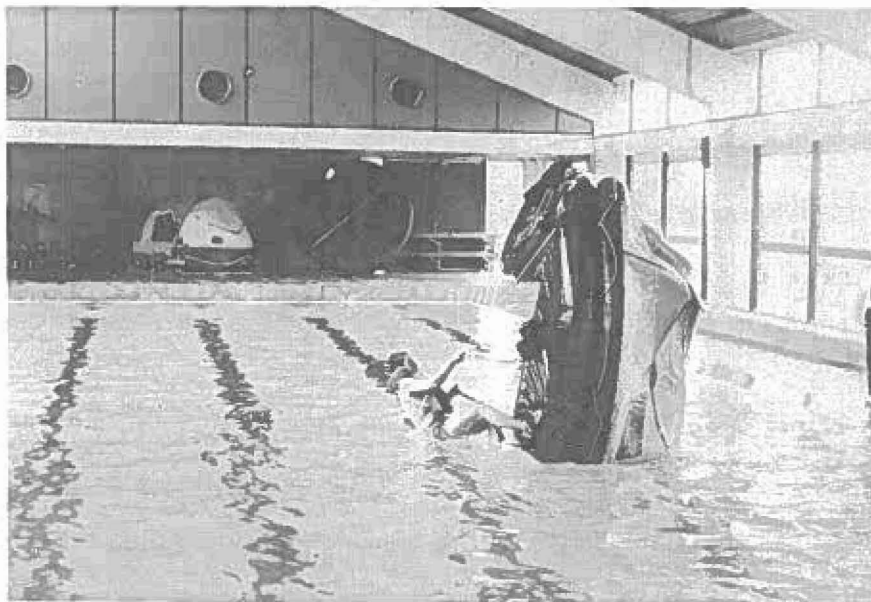
Maskin	(karmoisinrød)	Tele	(grøn)
Intendantur	(hvid)	Proviand	(mellemlå)
Sanitet	(beige)	Art. mek.	(violet)
		Skibbygger	(violet)

desuden ponceaurød, der stadig anvendes for læger og tandlæger.

(SKS Orientering)

GEORG STAGEs elever i Auderødlejren

Fredag den 19. april havde Søværnets Eksercerskole besøg af besætningen fra skoleskibet GEORG STAGE. Formålet med besøget var, at eleverne skulle have en demonstration af nødraketter og

Øvelse i vending af redningsflåde

nødblus, undervisning i brandbekæmpelse samt demonstration og øvelse i brugen af redningsmidler, hvilket foregik i skolens træningsbassin.

Der var i alt 64 elever, og både elever og officerer udtrykte stor tilfredshed med den undervisning, som de havde modtaget.

(SES)

Udland kort

Skibsbygningsindustriens forskningscenter i Leningrad arbejder med et projekt til atommaskineri beregnet til fragtskibe på mindst 25.000 ton deadweight.

Erfaringerne med de tre atomdrevne isbrydere, Sovjetunionen har i fart, har godtgjort, at atomenergien kan anvendes i fragtskibe på langfart, containerbåde, ro-ro skibe o.s.v. De atomdrevne isbrydere opererer året rundt i de nordlige polarhave.

I sommeren 1977 nåede atomisbryderen ARKTIKA som det første overfladeskib frem til Nordpolen på en 1300 sømil lang rejse gennem svær is.

Et svømmedykkerhold fra Portsmouth har i marts måned foretaget en undervandsinspektion af RNR HMS PRESIDENT med anvendelse af et undervands-TV-system specielt konstrueret til Royal Navy.

Dykkerne ville uden anvendelse af TV være henvist til at beskrive skrogets tilstand alene med ord. Ved anvendelse af TV-systemet vil det være muligt for inspektionsholdet på overfladen løbende at følge med i inspektionen, ligesom man efter undersøgelsen vil have et komplet video/audio bånd af inspektionen.

Royal Navy forventer - udover en forøget effektivitet ved skroginspektioner i almindelighed - at kunne reducere antallet af dokninger med en betydelig økonomisk gevinst til følge.

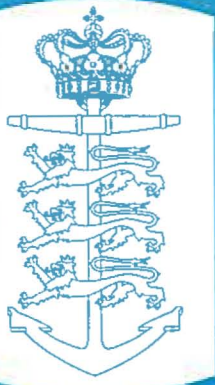
Royal Navy forhandler med værftet Scotts Shipbuilding Co. Ltd. i Greenock om konstruktion og bygning af en serie havbundsundersøgelsesskibe. Skibene vil give Royal Navy mulighed for at finde, inspicere, arbejde og bjerge genstande på havbunden fra meget større dybder, end det i øjeblikket er muligt. Projektet vil indebære ansættelse af et betydeligt antal arbejdere over en 3 årig periode, ligesom eksisterende arbejdspladser sikres.

E.B.

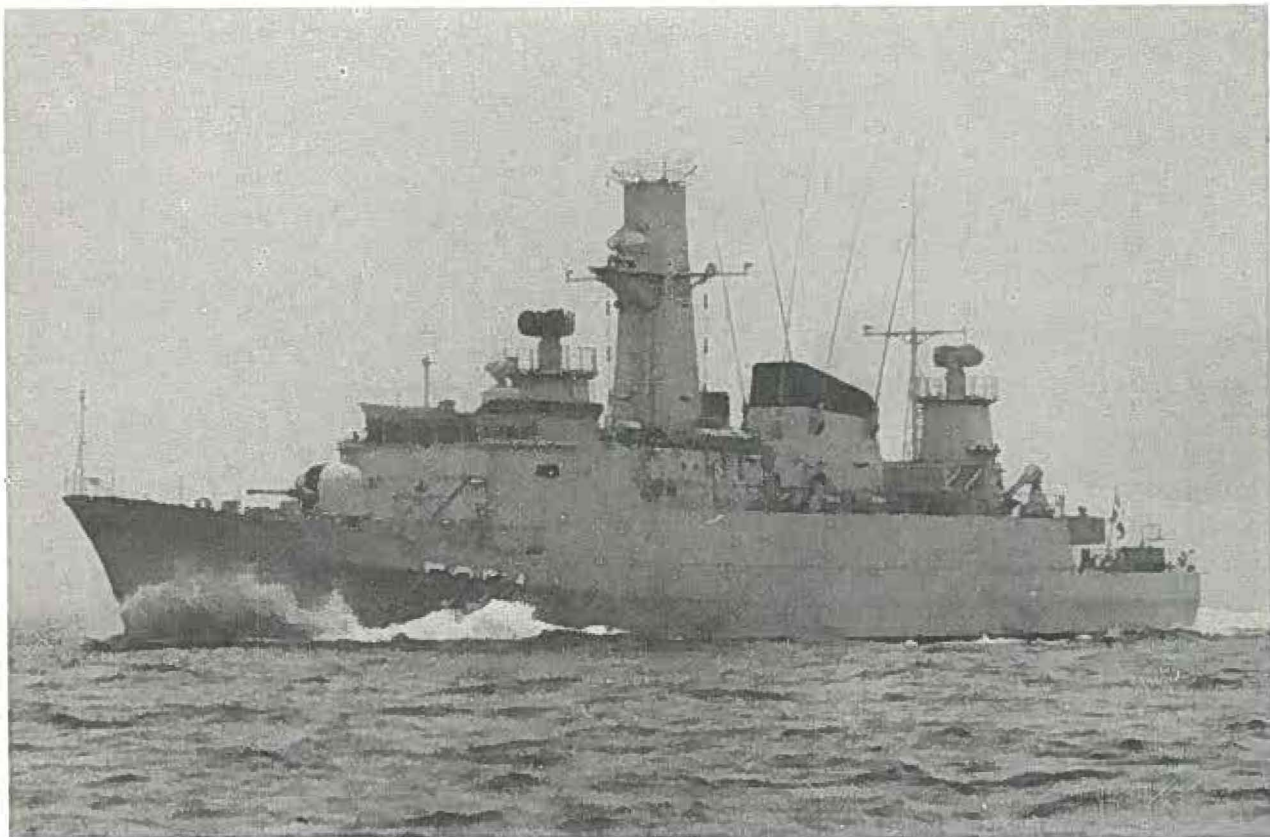

S. Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Nyt fra korvetten NIELS JUEL

Den 3. januar overtog Søværnets Materielkommando korvetten NIELS JUEL fra Aalborg Værft efter de af værftet afholdte prøver i december måned 1978.

Alle i prøvesejladsbesætningen havde selvfølgelig set frem til den planlagte sejlads i januar måned for fortsatte installations- og søprøver før aflevering til søværnet. Sådan blev det ikke. Den første isvinter i mange år førte til 63 døgn i Aalborg, før korvetten med egen besætning kunne stå fjorden ud.

De mange liggedage blev ikke spildt. En række prøver med skibets udrustning og test af installeret maskineri er blevet ud-

ført, ligesom en række "børnesygdomme" er blevet afværget måske hurtigere, end hvis vi havde sejlet. Liggeperioden i provinsen med besætningen om bord fra chef til yngste mand betød ligeledes, at vi nu kender vort skib, i alle kroge.

Vi har takket Aalborg by og dens mange maritime myndigheder og institutioner for den hjælpsomhed, vi modtog, og den gæstfrihed, vi mødte overalt i Aalborg.

Fra Aalborg gik sejladserne til Flådestation Frederikshavn, hvor alle stod i kø for at se Flådens nye korvet. Personel fra flådestationen, elever fra Søværnets Taktikskole og Reserveofficersskole samt flere andre fik lejlighed til at se skibet, før vi - en uge senere - satte kurs mod København. Det blæste vindstyrke 9-10 ved afsejlingen. Igen spærrede isen for anløb af København. Efter en nat i Kattégat med dårligt vejr, hvor mange værdifulde erfaringer blev gjort med skibet, kunne Helsingør anløbes sent lørdag eftermiddag 17. marts.

Yderligere en uge skulle gå, før vi den 26. marts i kølvandet af fregatten HERLUF TROLLE kunne anløbe Holmen for første gang. Tak for modtagelsen fra HERLUF TROLLE, vort divisions-skib og for senere hjælp på Holmen. Vi fortsætter nu de afsluttende færdiggørelsesarbejder før afsluttende søprøver og garantisejladser.

Det er alle ombordværendes umiddelbare opfattelse, at vi med korvetten NIELS JUEL og de senere korvetter i søværnet modtager en meget fin skibstype, der kombinerer såvel torpedo-/missilbådens manøvre- som fartegenskaber med det "store" skibs sødygtighed, udholdenhed og kampkraft. Mange småting og begyndersygdomme er som nævnt allerede blevet rettet, og flere vil formentligt følge under forestående prøver ved kaj og til søs. Det er imidlertid besætningens overbevisning, at vi har modtaget et skib, som Søværnets Materielkommando, Aalborg Værft og Yard Ltd. kan være stolte af at have konstrueret, og som vi alle er glade for at gøre tjeneste i.

(NIJU)

"Sverige ved Østersøen"

Uddrag af en artikel af kommandørkaptajn Carl-Gustav Hammar-skjöld, den Svenske Marinestab. (FBU/Befäl april 1979).

Søfarten og beskyttelsen af den.

Gennem Østersøen passerer dagligt henimod 100 skibe på vej til eller fra svensk havn. Godsmængden er betragtelig. Alene olietransporten omfatter 8 millioner tons pr. år. For at fragte den samme mængde over land ville der kræves en million tankbiler med anhængere eller 40.000 jernbanetankvogne.

I en krisesituation vil omfanget af søfarten kunne begrænses betydeligt. Det er imidlertid svært at definere, hvor meget tonnage der vil være nødvendigt under forskellige forhold. Helt uden søfart ville vi kun kunne klare os i korte perioder. Under skærpede forhold ville en søfartskrig mod os være et alvorligt slag, som en angriber ville kunne gennemføre med en begrænset indsats. Vi må altså kunne beskytte vor søfart mod fly, ubåde og miner. På lange kyststrækninger har vi fordel af indenskærsruter, men visse passager er udsatte.

Marinens ressourcer til ubådsjagt og minerydning er i uro-vækkende grad gået ned. Vore fåtallige helikoptere og minestrygere er ikke nok. Prioriteringen af invasionsforsvaret har ført til en uacceptabel reduktion af ressourcerne til beskyttelse af søfarten.

Østersøen som voldgrav.

Langs Østersøen ligger nogle af vort lands mest vitale områder. Der behøves ingen udviklede strategiske, operative eller taktiske ræsonnementer for at slå fast, at vi ville løbe en uacceptabel risiko, såfremt vi ikke kan forhindre en angriber i at få fodfæste i disse områder.

De geografiske forhold begunstiger forsvaret, hvis vi udnytter dem. Det kræver, at vi har tilstrækkelige fly og marinestridskræfter til udholdenhedskamp i Østersøen og afværgekamp i skærgårdsbæltet.

Den tekniske udvikling begunstiger forsvaret. Gennem målbevidst udvikling henimod lette missilbåde, ubåde og moderne miner har vi sammen med et slagkraftigt og velbeskyttet kystartilleri skabt et effektivt forsvarssystem. Det centrale problem er, at vi ikke får midler til at forny vore styrker med den fornødne rytme.

Marinen har vigtige opgaver.

Sverige har altid haft vitale sikkerhedspolitiske interesser i Østersøen. Arten af disse interesser har været forskellig

gennem århundrederne. Den nuværende udvikling tyder ikke på nogen formindskelse af kravene til vort forsvar i Østersøen. I visse henseender øges farterne.

FLOTTANS FARTYG (OCH MARINENS HELIKOPTRAR) 1979

6 jagare

2 fregatter

21 torpedbåtar

4 motortorpedbåtar

4 vedettbåtar

3 minfartyg

36 minsvepare

13 ubåtar

6 patrullbåtar

10 tunga helikoptrar
+ 10 lätta

30 trang- och specialfartyg

Kravene til at kunne overvåge vort territorium og hævde vor integritet og vor neutralitet øges. En anselig søfart skal kunne beskyttes. Den militært dominerede opgave - invasionsforsvaret - er af vital betydning.

Løsningen af forsvarets opgaver ligger for en stor del på vore søstridskræfter. Udtyndingen af vore maritime ressourcer er foruroligende. Visse vigtige opgaver kan snart ikke løses.

(MST)

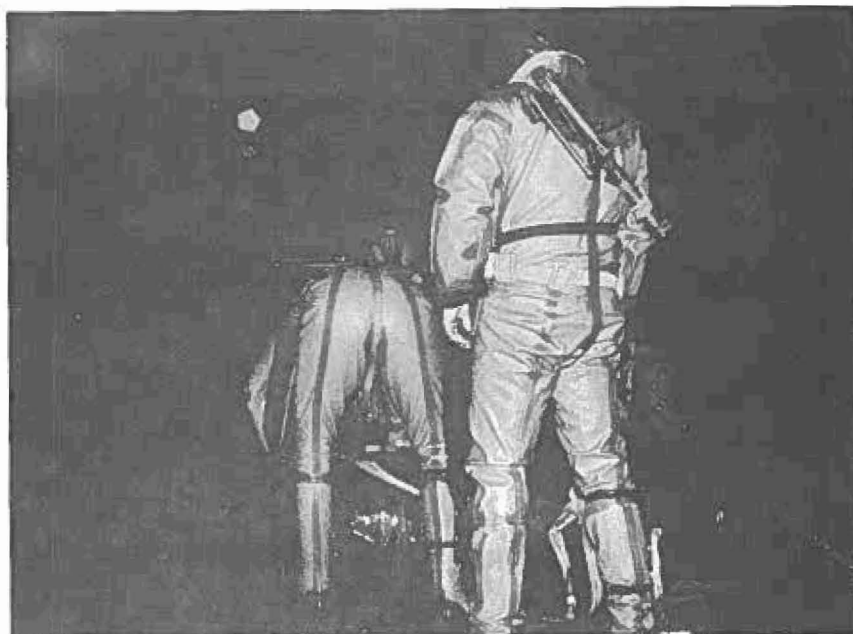
TUMLEREN på øvelse med Jægerkorpset

Kort før midnat, tirsdag den 24. april, lå undervandsbåden TUMLEREN uddykket tæt under kysten ved Klint på Sjælland. Vejret var diset med regn og slud; det ideelle vejr til nattens arbejde.

I løbet af få minutter var tre gummibåde blæst op og tre patruljer fra Jægerkorpset på vej ind mod kysten.

Lige så snart sidste patrulje havde forladt ubåden, trak denne sig tilbage fra kysten, for senere på en ny position at afvente jægernes tilbagekomst. På den aftalte position til den aftalte tid dukkede hurtigt to patruljer op langs siden af undervandsbåden. Den tredie patrulje lod imidlertid vente på sig, så reserve-signalmidlerne måtte tages i brug.

Lang tids søgen tæt under kysten var forgæves. Først da en af jægerne nævnte, at patruljen snarere var padlet forbi

Klargøring

TUMLEREN, koncentreredes søgningen fra ubåden ud mod havet. Og ganske rigtigt, kort tid efter opdagedes tredie gummi båd en sømil længere ude end ubåden.

Torpedorums "komsammen"

Så snart denne gummi båd var om bord, forlagde ubåden væk fra området. Da gummi båden var tømt for luft, surret under ca-

singen og lugerne lukket, dykkede ubåden. De sidst ankomne jægere fik et varmtmåltid, medens enkelte af de først ankomne allerede var faldet i søvn på steder i båden, hvor de kunne finde plads.

Næste formiddag blev jægerne landsat i Kongsøre for at fortsætte samvirkeøvelsen med Søværnets Frømandskorps.

(TUML)

Indland kort

Ministrygeren ULVSUND bliver i weekenden 19.-20. maj adopteret i Stege. Adoptionen er kommet i stand efter anmodning fra Møen kommune til Chefen for Søværnet.

Biskop Balthasar Münsters morgenbønner fra Søofficersskolen vil af orlogskaptajn J.Arentoft blive anvendt i programmet "Ved dagens begyndelse". Udsendelserne sendes på Danmarks Radios Program I 0650-0700 i dagene 21.-25. maj, undtaget torsdag den 24., Kristi Himmelfartsdag.

Fregatten BRAUNSCHWEIG (^{4228/1969}KÖLN-kl.) og ZERSTÖRER 5 (ex US FLETCHER-kl.) fra den vesttyske marine aflægger rutinebesøg i København i dagene 25.-28. maj. Chef for styrken er kommandørkaptajn K.D.Hammer. Den samlede besætning udgøres af 34 officerer samt 404 andre befalingsmænd og menige.

De to sidste oliekoncessioner ved Vestgrønland er blevet opsagt. Dermed har 21 selskaber, organiseret i seks grupper, opsagt i alt 13 koncessioner på mindre end et årstid. Selskaberne har siden 1969 investeret op mod 500 mio.kr. i forundersøgelser, miljøundersøgelser og fem resultatløse borer. Det var Chevron-gruppen, som fornylig opgav sine to koncessioner ud for Sukkertoppen og Holsteinsborg.

Udland kort

En sovjetisk-polsk populærvidenskabelig film "Verdenshavets gåder" handler bl.a. om jagten efter det forsvundne Atlantis, som ifølge det af Platon overleverede sagn skulle være forsvundet i havets dyb for over titusinde år siden.

Filmfolkene har foretaget en ekspedition til Biminiøerne øst for Florida, hvor den amerikanske arkæolog Richard Whatgate er ved at foretage undersøgelser. Polakken Marek Jaworski har med undervandskamera fotograferet enestående bygningsværker nede på havbunden. Bl.a. en gade af tilhuggede stenplader og halvt ødelagte mure, overvokset med alger.

Ruinerne viser klart, at der engang fandtes en havn her. På havbunden har man tillige fundet marmorstatuetter, som vidner om en højtstående billedhuggerkunst.

I forbindelse med den internationale maritime konsultative organisation IMCOs konference i Hamburg fornylig siger den sovjetiske vicesøfartsminister, Gennadij Kolesnikov, at Sovjetunionen meget gerne samarbejder med andre lande om udformningen af en international konvention om redningsarbejde til søs.

Et udkast til en sådan konvention forelå ved konferencen i Hamburg, og ifølge dette udkast foreslås det, at verdenshavene opdeles i områder, hvor nærmere angivne lande vil bestræbe sig på at koordinere bjærgnings- og livredningstjenesten.

Kolesnikov bemærker, at IMCO allerede har gjort en betydelig indsats for at redde menneskeliv på havet. Henstillinger fra organisationen har fået betydning for skibskonstruktionerne, skibenes udstyr og vedligeholdelse og deres lastning, ligesom organisationen har opnået bedre overholdelse af de internationale regler, som har til formål at forebygge skibskollisioner.

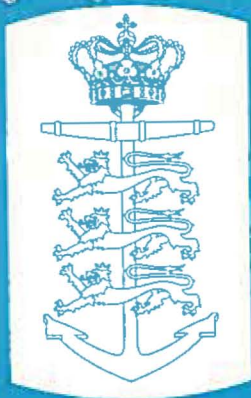
Skibsførere er forpligtet til at gå for fuld kraft, hvis der opfanges nødsignaler, og IMCO er nu ved at tage det næste skridt - en verdensomfattende plan for lokalisering og redning af skibbrudne med skib eller fly.

E.B.

S.Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Kostkonsulenten fra Statens Levnedsmiddel-
institut og kabslederen i HERLUF TROLLE

Bespisning i søværnets skibe

Første fase af det i Søværns-Orientering tidligere nævnte arbejde med modernisering af bespisningsbestemmelserne for søværnets skibe er nu overstået.

I de forløbne 16 måneder har repræsentanter for de myndigheder, der deltager i arbejdet, nemlig Forsvarskommandoen, Statens Levnedsmiddelinstitut og Flådestation København, foretaget en kortlægning af bespisningen, som den finder sted i dag for at skaffe bedst muligt erfaringsgrundlag til brug ved udarbejdelsen af de fremtidige bespisningsbestemmelser og kokebog.

Kortlægningen har fundet sted dels ved gennemgang af hidtil gældende bospisningsbestemmelser for søværnets skibe, dels ved besøg om bord i et antal enheder med henblik på at give især Levnedsmiddelinstittuttets repræsentanter lejlighed til at se, hvorledes den praktiske bospisning finder sted i et arbejdende orlogsskib under sejlads og i havn, og de forhold, hvorunder madlavning og udlevering foregår.

Maden kontrolleres i kabysen

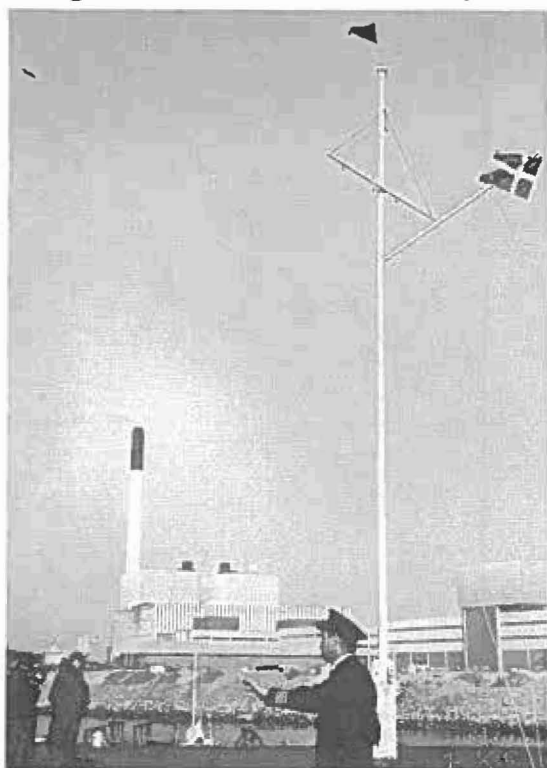
Besøg har fundet sted i korvetter, fregatter, torpedobåde, u-både, inspektionsskibe og minelæggere.

Efter sidste besøg, som blev aflagt om bord i fregatten HÆRLUF TROLLE i februar måned, udarbejder Statens Levnedsmiddel-institut, Forsvarskommandoen og Flådestation København - bl.a. på grundlag af erfaringerne fra skibsbesøgene - forslag til frem-tidige bespisningsbestemmelser og kokebog.

(FST)

Standerhejsning på Margretheholm

Det blev en meget kold standerhejsning, der fandt sted på Margretheholm den 2. maj. Der var kulde og småslud og så megen

Chefen for Flådestation København, kommandør E.V.Jørgensen, ønsker GOD VIND I SEJLENE

blev bekræftet i en tale ved næstformanden, F.R.Hansen, der også overrakte Chefen for Søværnets Konstabelskole 2 flotte krus med sejlklubbens symbol.

blæst, at sejlene ikke kunne sættes.

Alligevel var ca. 100 sejlsportsinteresserede mødt frem.

Chefen for Søværnets Konstabelskole, kommandørkaptajn S.Laub, talte om sejlsportens betydning for søværnet og den enkelte sejlsportsudøver og om de særlige problemer, der er omkring Margretheholmhavnens eventuelle flytning.

Efter at standeren var sat, ønskede formanden for Søværnets Idrætskomité, kommandør E.V.Jørgensen, en god og givtig sæson for alle i sejlsporten.

Blandt de fremmødte gæster var også repræsentanter for Sejlklubben Lynetten, der nu har over 1000 medlemmer. Det gode naboskab

(SKS)

Før starten af MILLAG

Den 15. juni bliver en mærkedag, for på denne dag starter det største administrative projekt, der er iværksat inden for det danske forsvar.

Projektet har nødvendiggjort den hidtil mest omfattende uddannelse af forsyningspersonel i forsvaret.

Orlogskaptajn T.Hald, medlem af MILLAG projektgruppen, har i SMK Kontakt (20/79) redegjort for de bestræbelser, der skal sikre en vellykket start. Artiklen bringes her i uddrag:

BRUGERINSTRUKSER.

I forbindelse med iværksættelsen af MILLAG (Forsvarets Lagerstyringssystem) og MILKOD (Militær Kodificering) den 15. juni 1979 er der udarbejdet brugerinstrukser for de forskellige procedurer. Brugerinstrukserne vil i den endelige udformning omfatte 10 ringbind, hver på ca. 200 sider.

Brugerinstrukserne er udformet på en sådan måde, at de enkelte brugere kun behøver de instrukser, som netop vedrører vedkommendes arbejdsområde. Der vil f.eks. være en brugerinstruks, der hedder REKVISITION. Den omfatter alt, hvad der vedrører rekvirering af materiel (den nuværende UDLEVERINGSSÆDEL erstattes af en ny blanket, kaldet REKVISITION), og den er yderligere funktionsopdelt, idet hver funktion er trykt på en speciel farve.

NYE BLANKETTER.

I MILLAG og MILKOD systemerne skal anvendes andre blanketter end de i dag benyttede. Blanketter og lister - i alt 200 - vil for hovedpartens vedkommende være ens i de tre værn og udformet på en sådan måde, at de er nemme at udfylde og benytte.

UDDANNELSE AF 3000 "BRUGERE".

For at sikre at brugerinstrukserne fra starten forstås rigtigt, og at blanketterne benyttes efter deres hensigt, vil der i månederne inden MILLAGs start blive gennemført en uddannelse af det personel, der skal arbejde med MILLAG. Der er tale om den mest omfattende samlede uddannelse af forsyningspersonel i forsvaret, der hidtil er gennemført. Den vil omfatte ca. 3000 personer fra hæren, søværnet, flyvevåbnet, hjemmeværnet og forskellige andre myndigheder. For søværnets vedkommende skal ca. 900 personer uddannes. Uddannelsen omfatter i alt 300 lektioner af varierende længde fra 10 minutter op til 6 timer.

UDDANNELSEN TILPASSES DE DAGLIGE FUNKTIONER.

I søværnet forestås uddannelsen af Søværnets Materielkommando (SMK). For ikke at affolke SMK helt vil der blive foretaget en fordeling af personellet på de enkelte lektioner.

For MILLAG vil uddannelsen strække sig over 30 arbejdsdage, begyndende den 5. april 1979 og sluttende den 23. maj 1979.

For MILKOD vil uddannelsen vare 20 arbejdsdage startende den 19. februar 1979 og således være afsluttet umiddelbart før, MILLAG uddannelsen starter.

ORIENTERING I FORM AF FILM OG ITV-BÅND.

Ud over den egentlige uddannelse vil der blive afholdt orienteringer om MILLAG i form af film og ITV-bånd.

HVEM SKAL UDDANNES?

Det er en stor uddannelse, der skal gennemføres, og mange nye ting, der skal læres. Da det skal foregå på stærkt begrænset tid, er det nødvendigt, at der i denne initialuddannelse kun uddannes personel, der virkelig skal arbejde med MILLAG, og at disse personel kun uddannes i de arbejdsområder, de rent faktisk skal beskæftige sig med.

"UDDANNELSESPAKKE".

De 300 lektioner, der udarbejdes i forbindelse med uddannelsen, vil indgå i en såkaldt "uddannelsespakke", der skal opbevares og vedligeholdes ved Forsvarets Forvaltningsskole, hvorfra de enkelte lektioner til enhver tid kan rekvireres og således danne grundlag for enten genopfriskning af de afholdte lektioner eller uddannelse af nyt personel.

UDDANNELSE AF SØVÆRNETS PERSONEL I ØVRIGT.

Udover den ovenfor omtalte uddannelse ved SMK skal der foregå uddannelse i de øvrige dele af søværnet således:

- Personel ved flådestationer uddannes af de samme instruktørhold, som uddanner ved SMK.

- Personel fra skibe og landetablissementer - ca. 500 mand - uddannes af personel fra SMK i perioden 5. marts 1979 til 15. juni 1979.

(MST)

Indland kort

Følgende udenlandske enheder aflægger besøg i Danmark i juni:

Den britiske minestryger WOTTON uofficielt besøg i Odense 1.-5. juni. Chef: Kaptajnløjtnant A.F.G.Murkin. Samlet besætning: 5 officerer samt 32 andre befalingsmænd og menige.

De finske korvetter TURUNMAA og KARJALA uofficielt besøg i København 4.-6. juni. Chef for styrken er chefen for den finske kystflåde, kommandør E.Wihtol. Samlet besætning: 140 mand.

Den britiske lette krydser FIFE (COUNTY-klassen) uofficielt besøg i Århus 8.-12. juni. Chef: Kommandør R.G.Fry. Samlet besætning: 40 officerer samt 460 andre befalingsmænd og menige.

Det britiske helikopter-hangarskib BULWARK uofficielt besøg i København 14.-19. juni. Chef: Kommandør G.M.K.Brewer. Samlet besætning: 80 officerer samt 900 andre befalingsmænd og menige.

Den vesttyske fregat SCHLESWIG-HOLSTEN (KÖLN-klassen) rutinebesøg i København 15.-17. juni. Chef: Kommandørkaptajn Katz. Samlet besætning: 21 officerer samt 224 andre befalingsmænd og menige.

De norske minestrygere GLOMMA, KVINA, VOSSO og SAUDA rutinebesøg i København 29. juni til 2. juli. Chef for styrken: Orlogskaptajn K.B.Olsen. Samlet besætning: 160 befalingsmænd og menige.

Udland kort

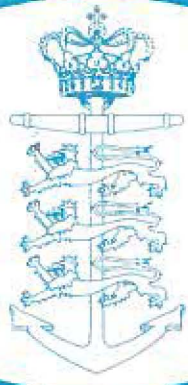
28. april søsattes i USA den atomdrevne angrebsubåd DALLAS (SSN-700). Ubåden er den 13. af LOS ANGELES-klassen.

DALLAS er 120 meter lang og har et neddykket displacement på 6900 tons. Besætningen udgøres af 12 officerer og 115 andre befalingsmænd og menige. Armeringen omfatter fire 21 tommer torpedorør til Mark 48 torpedoer og SUBROC-missiler. Torpedorørene er konstrueret således, at de også kan anvendes til affyring af HARPOON-missiler. LOS ANGELES-klassens primære opgave er anti-ubådskrig.

Skibsfarten på ruterne i Det nordlige Ishav, som nu holdes i gang næsten hele året, kan nu vælge den letteste fremkommelige vej gennem isen ved at rådspørge et EDB-anlæg på fastlandet.

Anlægget opsamler informationer om issituationen og vejrforholdene, som indberettes over radioen dels fra automatiske meteorologiske bøjer med indbygget radiosendere, dels fra skibe, fly, isflagestationer o.s.v., meddeler det sovjetiske pressebureau APN.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

LYNX helikopterlanding på HVIDBJØRNEN

Chefen for Søværnets inspektion af HVIDBJØRNEN

3.-4. maj havde Søværnets Flyvetjeneste besøg af 1 LYNX helikopter med besætning fra Royal Navy. Der var således givet Flyvetjenestens personel og andre, der har en umiddelbar interesse i søværnets kommende nye helikoptertype, et førstehånds indtryk af LYNX.

Både det besøgende flyvende personel og jordpersonellet kunne fortælle, hvordan det er at være bruger af LYNX.

I Royal Navy er man på brugerniveau tilfredse med den nye helikoptertype. Den er forholdsvis let at flyve og operere med, og det tekniske personel gav det indtryk, at vedligeholdelsen af LYNX ikke havde givet større problemer. Flyvetjenestens personel, både piloter og teknikere, fik således afklaret spørgsmål, som de naturligt har, inden de selv skal begynde at beskæftige sig med LYNX i slutningen af året.

Der blev også lejlighed til for en del at deltage i flyvning med LYNX. Under en af flyvningerne blev der foretaget en landing på inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, der var under sejlads i Køge Bugt i forbindelse med Chefen for Søværnets inspektion af skibet. HVIDBJØRNEN er det første af de ældre inspektionsskibe, der har fået ændret helikopterdekke, således at man kan flyve med LYNX fra skibet. Dekket er blevet forlænget ca. 80 cm, således at helikopterlandingspunktet er kommet længere agterud. Det var første gang, en LYNX landede på HVIDBJØRNEN-klassen, og som det fremgår af billedet, passer LYNX udmærket til dekket og skibet.

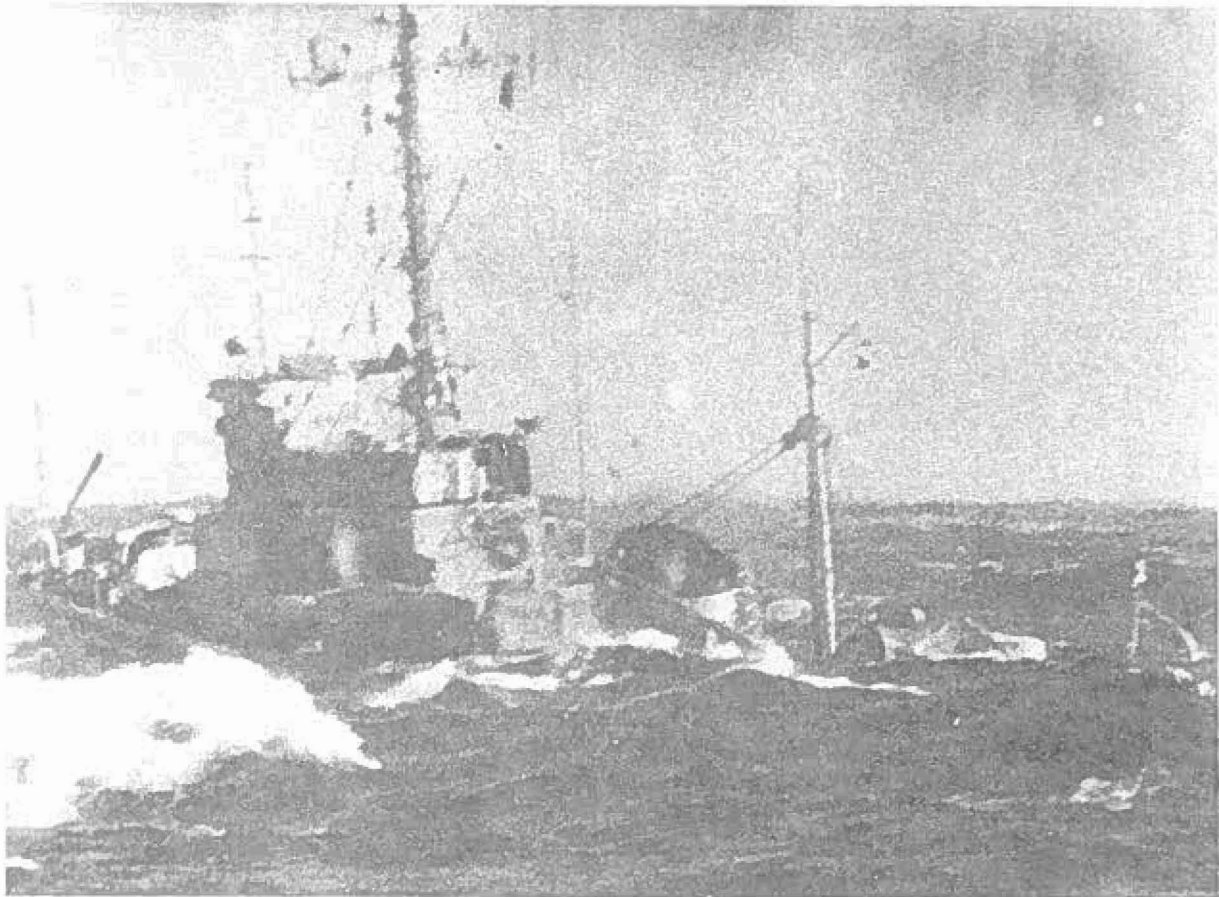
Den egentlige første træning på inspektionsskibene med søværnets egne LYNX er påregnet at finde sted i tre ugevisse perioder i sidste halvdel af 1980.

(SVF)

3. Minestrygerdivisions forår

Allerede 2. januar lagde 3. Minestrygerdivision (MSD-3) ud fra Holmen på grund af issituationen. Der forlagdes til Flådestation Korsør, hvor nødvendige arbejder blev udført, og stadig på grund af issituationen forlagdes der gennem tynd is hele vejen forbi Skagen til Hirtshals. Forlægningen blev nødvendiggjort af den truende issituation, og fordi MSD-3 skulle indgå i STANAVFORCHAN (Standing Naval Force Channel). 12. januar stod MSD-3 ud fra Hirtshals mod Den Helder i Holland, og 14. januar indgik skibene i STANAVFORCHAN. Styrken bestod i alt af ni skibe, nemlig 2 amerikanske, 2 hollandske, 2 danske, 1 tysk, 1 engelsk og 1 belgisk. Sidstnævnte var kommandoskib med COMSTANAVFORCHAN, Commander Paul Marin, om bord. I Den Helder gennemførtes øvelse AKWARD, d.v.s. en antifrømandsøvelse. En strygeøvelse på Texelfloden blev delvis ødelagt af issituationen. Efter Den Helder forlagdes til Ostende i Belgien. I en uge deltog chefer og subalterne offi-

cerer i øvelser i træneren på Mine Counter Measures (MCM)-skolen i Ostende. For chefer bestod øvelsen i tilrettelæggelse og udførelse af en "assaultoperation" ud for Esbjerg. Øvelsen var computersimuleret og gav et meget stort udbytte for deltagerne. For alle andre officerer udførtes MCM-operationer i den taktiske træner. 29. januar påbegyndtes forlægning til Rosyth. Under forlæg-

ULVSUND i vindstyrke 10 i Nordsøen

ningen udførtes mange forskelligartede øvelser som forberedelse til STANAVFORCHAN minestrygnings/hunting øvelser i Firth of Forth afsluttende med en "Lead through" af overfladeenheder. Desværre måtte ULVSUND udgå på slutningen af øvelsen på grund af et alvorligt hovedmaskinhavari.

Efter øvelsen besøgte Commander-in-Chief Channel, Admiral Sir Henry Leach (nu afløst af Admiral Sir James Eberlen), som STANAVFORCHAN er underlagt, styrken. Onsdag den 14. februar udgik MSD-3 af NATO-styrken. Forlægningen hjem til Danmark blev på grund af overisningsfare udskudt i 5 dage, men endelig 19. februar gik det afsted over Nordsøen til Hirtshals, hvor man ankom 21. februar.

I den efterfølgende periode indtil øvelse BLUE HARRIER benyttedes tiden til afvikling af friheder samt uddannelse i sonarbetjening, 40 mm uddannelse og kurser for teknisk division. Efter påske forlagde MSD-3 til Wilhelmshaven for derfra at påbegynde øvelse BLUE HARRIER. Øvelsen er den største årlige minestrygningsøvelse, som danske styrker deltager i. Øvelsen blev ledet af Commander German North Sea Sub-Area, og den var en veltilrettelagt øvelse, som gav et meget stort udbytte for besætningerne. MSD-3 arbejdede sammen med STANAVFORCHAN i et område øst for Helgoland. Som forsynings- og kommandoskib var HMS ABDIEL tilknyttet styrken. Øvelsen var velsignet med godt vejr indtil næstsidste dag, og der blev udført et meget stort arbejde af såvel minestrygere som minehuntingere. Især minehuntingerne havde meget stor succes, idet der var meget gode bundforhold (hård sandbund) i operationsområdet. Deltagelsen i BLUE HARRIER afsluttedes med et par dages ophold i Wilhelmshaven, hvorfra MSD-3 den 3. maj sejlede med kurs mod Flådestation Korsør.

(ULVS)

FNs tredie havretskonference

Den 8. substantielle mødesamling under FNs 3. havretskonference har været afholdt i tiden 19. marts - 4. maj i Geneve.

Der udestår fortsat endelig løsning af problemerne omkring udnyttelsen af den dybe havbunds ressourcer både med hensyn til institutionelle, teknologiske og finansielle spørgsmål. Dertil kommer uløste spørgsmål vedrørende maritime afgrænsningsbestemmelser og bilæggelse af internationale tvistigheder på området.

Mødesamlingen har været præget af et vist pres fra udviklingslandene (77 lande-gruppen), der har givet udtryk for, at havretskonferencen bør nå et resultat i indeværende år.

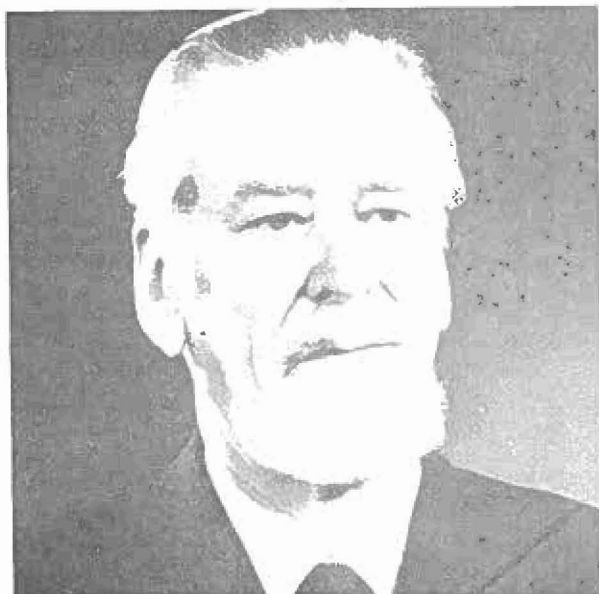
Selv om den nyligt overståede mødesamling ikke har bragt endelig løsning af de nævnte, meget vanskelige problemområder, er der alligevel gjort betydelige fremskridt på en række områder, og der er enighed om at genoptage 8. session i New York i perioden 19. juli - 23. august og der fortsætte intensive forhandlinger om de udestående spørgsmål.

Der synes at være baggrund for forsigtig optimisme med hensyn til den genoptagne 8. sessions muligheder for at bringe havretskonferencen ind i sin slutfase.

(FST)

Ny landsformand i DANMARKS MARINEFORENING

DANMARKS MARINEFORENING, der i sine 77 afdelinger i dag tæller 7.833 medlemmer, har på sit sendemandsmøde i Randers 20. maj

Kommandørkaptajn K.Hertz

fået ny landsformand, idet kommandørkaptajn Kai Hertz, der har beklædt posten i 15 år, er blevet afløst af Chefen for Flådestation Korsør, kommandør V.P. Heise, der blev valgt med akklamation.

Ved denne lejlighed blev den afgående landsformand udnævnt til æresmedlem af DANMARKS MARINEFORENING.

Sendemandsmødet fik en meget festlig optakt, idet Søværnets Tamburkorps beredvilligt havde stillet sig til tjeneste. Under fuld musik hentedes sendemandsmødets deltagere ved hotel-

lerne, hvorefter man samlet marcherede til pladsen foran Helligåndshuset, hvor mødet fandt sted. Der er sikkert adskillige Randrusianere, der er blevet vækket tidligere end vanligt på en søndag.

Den ny landsformand udtalte ved sin tiltrædelse bl.a. følgende:

"Kammerater."

Jeg takker for den store ære og tillid, der er vist mig ved valget til landsformand, og jeg skal efter bedste evne prøve at leve op til den i arbejdet og samarbejdet for Marineforeningens trivsel og udvikling i de kommende år.

Kommandør V.P.Heise

Marineforeningens formålsparagraf - der jo har stået stort set uændret gennem de 66 år, foreningen nu har eksisteret - består af to dele, nemlig:

- at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag og
- at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

For mig er det vigtigt at understrege, at de to delformål er indbyrdes nøje forbundet, og at det ene ikke er mindre vigtigt end det andet.

Jeg har med glæde kunnet konstatere de mange bestræbelser, der fra afdelingerne gøres for at udbrede kendskab til og forståelse for betydningen af dansk søværn og søfart samt ved særlige aktiviteter direkte og indirekte at støtte specielt søværnet. Jeg vil arbejde for, at denne prisværdige indsats bliver kendt i bredere kredse inden for søværnet".

(Marineforeningen)

Atomundervandsbåde mindre og billigere

Den amerikanske flåde er efter et længere studie nået frem til, at atomundervandsbåde kan bygges både mindre og billigere. Lederen af undersøgelsen påpeger, at de tekniske fremskridt, der er sket, siden TRIDENT-klassen og LOS ANGELES-klassen var på tegnebordet, gør det muligt for flåden at skifte til en mindre ubåd. Der skal imidlertid foretages flere analyser, og det vil tage 10 år fra det øjeblik, ubåden er på tegnebordet, til den er bygget. Lederen mener, at byggeriet af TRIDENT-klassen vil blive stoppet, når båd nummer 12 er søsat. TRIDENT-klassen bygges som erstatning for flådens 41 POLARIS- og POSEIDON-ubåde, men det har vist sig, at udgifterne til bygningen er blevet næsten det dobbelte af det anslåede, hvilket har medført kritik fra flere flådechefer, der mener, at der medgår penge, for hvilke overfladeskibene har et kritisk behov.

En overgang til den mindre ubådstype ville medføre et fald i byggeprisen på 30 % i forhold til TRIDENT-klassen (svarende til 450 mio. dollars pr. enhed) og 20 % i forhold til LOS ANGELES-klassen (svarende til 100 mio. dollars pr. enhed). Den eneste

ulempe ved at bygge en mindre type synes at være, at man mister 5 knob i farten, hvilket ikke anses for kritisk.

En nedgang i displacementet fra TRIDENT-klassens 18.700 tons til den nye types 15.000 tons vil ikke medføre reduktion i antallet af missiler.

(MST)

Indland kort

Civilt og militært personel fra Langelandsfortet var 16. maj medvirkende til, at stuehuset blev reddet ved en voldsom brand på en gård ved Bagenkop. Alarmeringen indløb til fortet kort før kl. 1600, men inden brandmandskabet fra Rudkøbing var nået frem, havde Langelandsfort med materiel og mandskab påbegyndt slukningen. Denne hurtige indsats - der bl.a. skyldtes fortets nære beliggenhed ved brandstedet - fik således stor betydning for slukningsarbejdet.

Udover de i Søværns-Orientering nr. 15 nævnte fremmede flådebesøg i juni er yderligere følgende besøg blevet anmeldt:

Det irske patruljefartøj L.E.DEIDRE aflægger uofficielt besøg i Frederikshavn 30. maj - 3.juni. Chef: Kaptajnløjtnant J.J.Kavanagh. Samlet besætning: 5 officerer samt 41 andre befalingsmænd og menige.

Den britiske fregat LEANDER aflægger uofficielt besøg i Nakskov 1.-6. juni. Chef: Orlogskaptajn W.C.Mc.Knight. Samlet besætning: 15 officerer samt 236 andre befalingsmænd og menige.

De vesttyske dykkertræningsskibe JUIST og BALTRUM aflægger rutinebesøg i København 22.-25. juni. Chef for styrken er kommandørkaptajn Rybakowski. Besætningen udgøres af 10 officerer samt 73 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

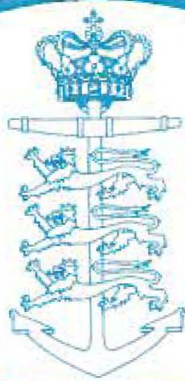
En ny flydende boreplatform, som sovjetiske ingeniører har konstrueret, kan føre prøveboringer 6000 meter ned i havbunden på omkring 200 meters vanddybde. Platformen bugseres til det ønskede sted og forankres med otte kæder på op mod 1000 meters længde. Selve arbejdsplatformen hviler på ballastede pontoner,

stabilisatorer mindsker de vertikale bevægelser, så boringen kan finde sted selv i hårdt vejr med op til 7 meter høje bølger og hård kuling. Platformen kan tage mod helikoptere, og den er udstyret med kran til godshåndtering og elevator til mandskabet. Der er god plads til en besætning på 70 mand. Der er sørget for effektivt specialudstyr til forebyggelse af forurening, og tillige er der de fornødne installationer til i nødsfald at plombere boringen.

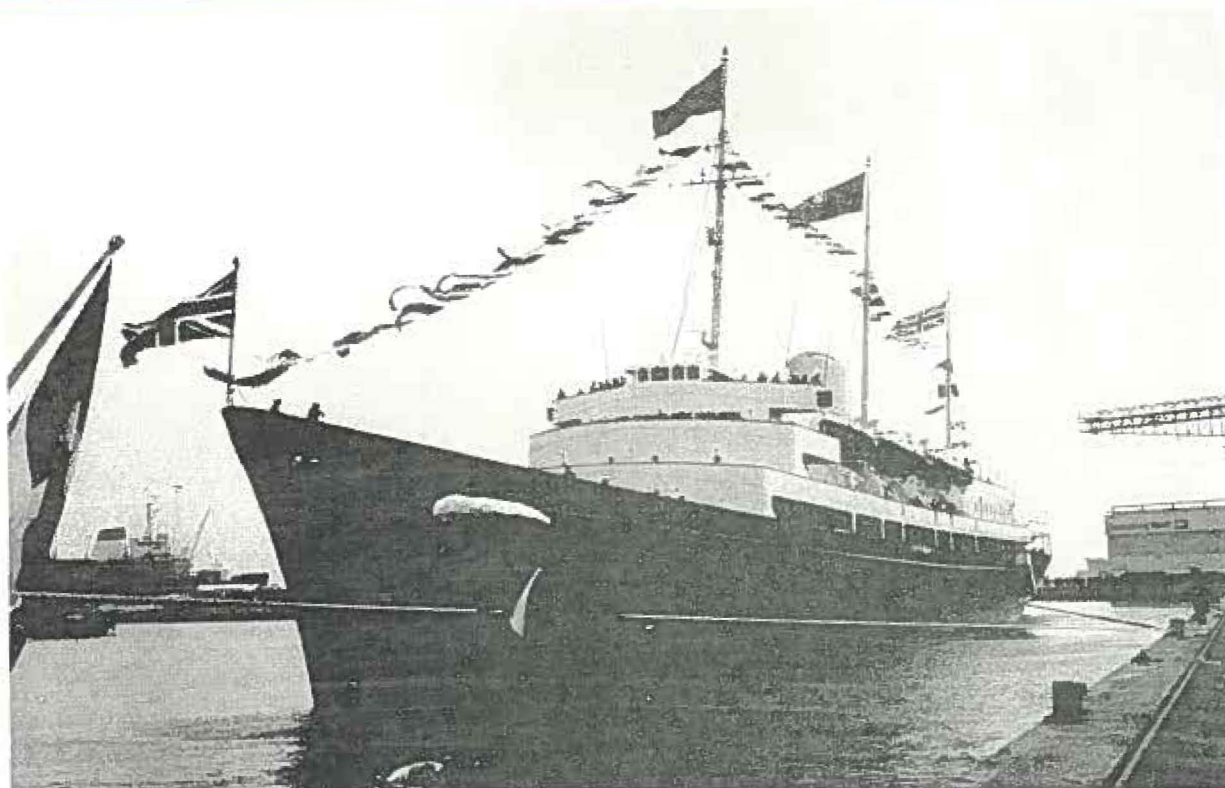
Det geologiske forskningsinstitut i Vladivostok i sovjetisk Fjernøsten har udarbejdet et kort over alle udslukte vulkaner i det fjernøstlige område fra Tjukotka i nord til kystdistriktets sydlige ende.

Hovedparten af de kendte forekomster af metaller og andre værdifulde mineraler i Sovjetunionen står i forbindelse med vulkansk aktivitet i fortiden, og kortlægningen menes derfor at kunne vise vej til nye fund.

J. Kristian
Inostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Kongeskibet BRITANNIA med kongeflag på stortoppen

Maritim honnør for Englands Dronning

Da Englands Dronning og Hertugen af Edinburgh i maj måned kom på officielt besøg i Danmark som Dronning Margrethes og Prinsens gæster, blev de modtaget med traditionelt ceremoniel og æresbevisninger i overensstemmelse med gammel skik og international sædvane.

Helt naturligt ved udveksling af statsbesøg mellem to gamle søfartsnationer skete den officielle ankomst ad søvejen om bord i det engelske kongeskib BRITANNIA, og følgelig fandt de første ceremonielle begivenheder sted til søs, hvor kun få havde mulig-

hed for at se, hvorledes gamle orlogsskikke følges og tager sig ud under nutidige forhold. Derfor et par bemærkninger herom som supplement til dagspressens reportager - selvom en del af Søværns-Orienterings læsere er velkendt med sådant ceremoniel.

Flådens honnør og ceremonielle arrangementer ved højtidelige lejligheder består alt efter lejlighedens art af kanonsalut, paradering, flagning samt faldrebs- og skansevagthonnør. Det drejer sig om foranstaltninger af både synlig og akustisk art, og de har alle deres oprindelse i praktiske forhold, der gradvis har ændret karakter.

En salut består som bekendt af et antal kanonskud med løs ammunition afgivet med ca. 5 sekunder mellem skuddene. Salut anvendes som æresbevisning for kongelige personer, for nationsflag, for kommandotegn og for visse myndighedspersoner, og skudantallet - altid et ulige antal - afhænger af formålet efter regler, som er internationalt afstemte. Normalt er 21 skud det højeste antal, og dette benyttes for kongelige personer og nationsflag, men herhjemme gives i henhold til gamle reglementer, f.eks. Kong Frederik V's søkrigsartikelbrev af 8. januar 1752, 27 skud for vore egne Majestæter. De nærmere regler findes idag i Søværnets Flag- og Honnørreglement. Kanonsalutternes oprindelse fortaber sig i fortiden, men det er nok sandsynligt, at der i gammel tid har været tale om at tilkendegive fredelige hensigter ved at skyde kanonerne tomme en for en før passage ved møde mellem skibe til søs, eller ved ankomst til fremmed red, og siden er de festlige knald gået over til at blive en traditionel del af ceremoniellet ved særlige lejligheder. Oprindeligt fandtes naturligvis ingen internationale regler, men man søgte at ordne sig med bilaterale aftaler - eller man afkrævede i egne farvande det i henhold til kongelig instruks ønskede antal skud, eventuelt med trussel om magtanvendelse, hvis kravet ej opfyldtes, thi salutafgivning var i høj grad blevet en prestigesag. F.eks. skulle man - og skal stadig - holde nøje kontrol med antal skud, thi modtog man for få, skulle der straks gøres opmærksom derpå med krav om affyring af det manglende antal ved passende lejlighed.

Paradering finder sted som en honnør for kongelige personer og statsoverhoveder under disses passage af vedkommende skib, og den består i, at besætningen stilles op på dæk og overbygning i enkelt geled langs skibssiden. Også denne honnør har rod i en

tilkendegivelse af fredelige hensigter, idet en synlig opstillet besætning markerer, at våbnene ikke kan betjenes. Under passage

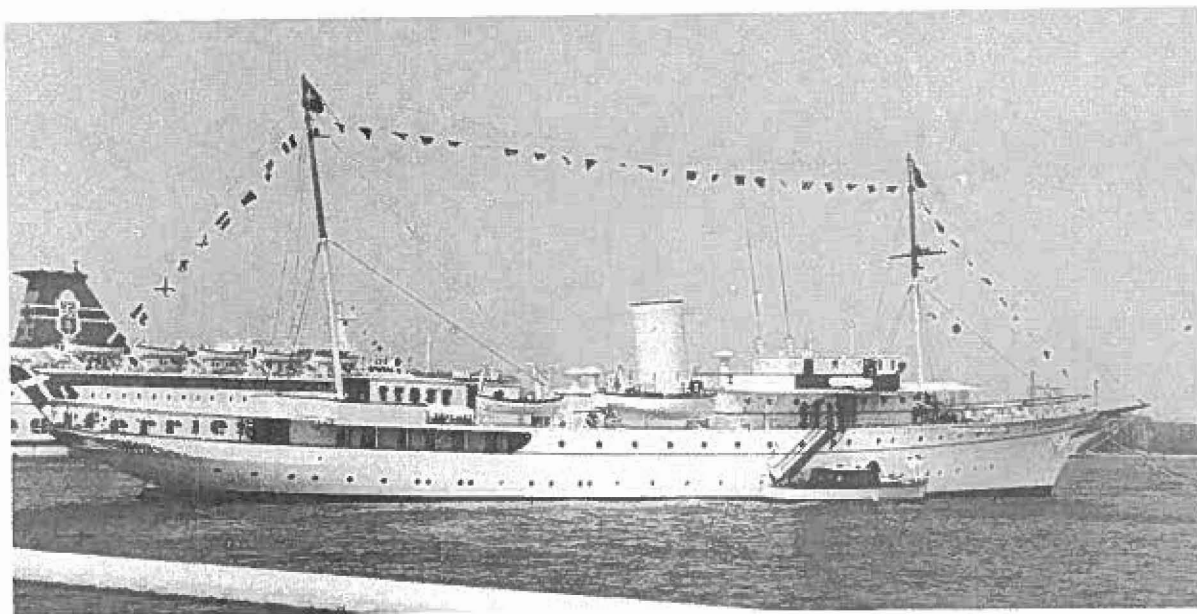
HERLUF TROLLEs besætning opstillet til paradering under passage af BRITANNIA

af den, der honoreres, aftages huerne med højre hånd, og der råbes - på signal med bådsmandspiben - tre gange "hurra", idet hånden med huen svinges opad for hvert hurra-råb. Besætningens fordeling til aktiviteter om bord kaldes "ruller" - og parade-rings-rullen kendes i marineslang bedst som "jubel-rullen".

Flagning betyder, at skibet - udover at føre orlogsflag - pyntes med signalflag fra stævn til mastetop, mellem mastetoppe og ned til agterenden. Dette kaldes "flagning over toppene", som kun benyttes til ankers og i havn. Sejler skibet, nøjes man med at flage med topflag, d.v.s. et orlogsflag på hver mastetop foruden det, der normalt føres på flagspil agter.

Det engelske parlamentsvalg i begyndelsen af maj medførte en lille ændring til det oprindelige besøgsprogram for Dronning Elizabeth, idet Dronningen af hensyn til det nye parlaments åb-

ning ikke kunne nå at gøre hele turen over Nordsøen med om bord i BRITANNIA.

DANNEBROG flager over toppene. (Kongechaluppen ved styrbords faldreb).

Skibet sendtes derfor i forvejen, og Dronningen og Prins Philip fløj til Nordjylland og gik uofficielt om bord på skibet i Frederikshavn, medens den officielle ankomst til dansk territorium betragtedes som stedfunden til søs, efter at BRITANNIA og det eskorterende britiske krigsskib, jageren SHEFFIELD, havde forladt Frederikshavn.

Fra dansk side markeredes dette ved, at et af Flådens skibe, fregatten HERLUF TROLLE, som officiel repræsentant for den danske statsmagt, mødte BRITANNIA ud for Frederikshavn og derpå sluttede sig til eskorten. Ved mødet honorerede HERLUF TROLLE de officielle gæster med en 21 skuds salut og med paradering.

Under salutten viste HERLUF TROLLE et engelsk nationsflag på mastetoppen for synligt at markere, hvem salutten var bestemt for. En sådan kongesalut besvares ikke, hvorimod andre former for salut normalt kræver besvarelse.

Efter honnøraftgivelsen tog HERLUF TROLLE post i BRITANNIAS kølvand for dermed at markere, at den sammen med det engelske eskorteskib sikrede kongeskibets videre færd i de danske strømme på vej til hovedstaden.

Den næste ceremonielle begivenhed indtraf, da BRITANNIA var stået Sundet ind og passerede Kronborg. Da hilste denne Sun-

dets gamle vogter det engelske kongeflag med 21 salutskud, hvorefter det engelske eskorteskib saluterede det danske nationsflag med 21 skud, og denne salut besvarede Kronborg skud for skud. Under BRITANNIAS videre færd mod København blev eskorten forstærket med en division torpedobåde, ligesom en styrke af flyvevåbnets luftfartøjer hilste de officielle gæster velkommen med en parade-overflyvning.

I København var der gjort klar til den officielle modtagelse på Toldboden, hvor æreskommandoer af Livgarden og Garderhusarregimentet var opmarcheret, og medlemmer af kongehuset samt repræsentanter for regering, Folketing og officielle myndigheder gav møde.

Ved indpassagen til Københavns Havn hilstes det engelske kongeflag med en ny 21 skuds salut, denne gang fra salutbatteriet Sixtus på Holmen, og BRITANNIA og dets eskorte fortøjede derpå i de udlagte bøjer lige nord for kongeskibet DANNEBROG, idet de samtidig satte flagning over toppene. Kort efter gik Dronning Margrethe og Prinsen fra Toldboden om bord i kongechaluppen for at sejle ud og byde de høje gæster velkommen samt ledsage dem i land. Idet kongeflaget sattes i fartøjets stævn påbegyndte batteriet Sixtus og fregatten HERLUF TROLLE en 27 skuds salut, og på det syvende skud faldt jageren SHEFFIELD ind med sin 21 skuds salut for den danske Dronning. Da kongechaluppen passerede DANNEBROG, udråbte kongeskibets paraderende besætning de tre "hurra", og umiddelbart efter afgav Tamburkorpset og et kommando orlogsgaster, som var opmarcheret på Elefantkajen på Holmen, honnør til tonerne af fanemarch og nationalmelodi. Kongechaluppen lagde derefter til på BRITANNIAS styrbords side ved faldrebet, og idet Dronningen og Prinsen gik om bord, blev der givet faldrebshonnør. Denne har sin oprindelse i den tid, da man ikke brugte faldrebstrappe, men firede en "transportkurv" ud over skibssiden og ned til det ankommende fartøj, hvorefter den besøgende blev hejst ind. Faldrebshonnøren består derfor i, at en befalingsmand med bådsmandspiben piber ud, når fartøjet er lagt til, og han piber ind, når den besøgende er trådt ind på dækket, idet de nævnte pibesignaler oprindeligt knyttede sig til affiring og indhejsning af transportkurven. Ved faldrebporten står dels en skildvagt, dels et antal orlogsgaster - de såkaldte faldrebsgaster - repræsenterende dem, der i gamle dage sørgede for kurvens affiring og hejs-

ning. Umiddelbart efter en faldrebshonnør kan der efter omstændighederne gives skansevagthonnør af et bevæbnet kommando, som repræsenterer den vagt om bord, der bl.a. beskyttede den højstkommanderende, og som honorerer den besøgende med præsenteret gevær - oprindeligt for at vise, at geværet var afladt.

Efter en stund om bord i BRITANNIA forlod Dronningen og Prinsen skibet sammen med deres kongelige gæster med kongechaluppen. I denne blev det engelske kongeflag sat ved siden af det danske, og Sixtus samt de to eskorteskibe afgav derpå en 21 skuds salut for Dronning Elizabeth. Samtidig afgav kommandoet på Elefantkajen igen honnør - denne gang til tonerne af fanemarchen og den engelske nationalhymne, og DANNEBROGs besætning parade-rede. Da kongechaluppen kort efter lagde til ved Nordre Toldbod, var den maritime modtagelseshonnør til ende.

Programmet for det engelske regentbesøg omfattede også anløb af Århus med kongeskibene, og ved ankomst hertil blev der aflagt honnør med salut og paradering fra minelæggeren MØEN, som lå opankret på reden.

(MST)

NATO-møde på Flådestation Frederikshavn

Under værtsskab af Søværnets operative Kommando afholdtes ved Kampinformationsskolen i Frederikshavn 2 NATO-planlægningsmøder i dagene 21.-23. maj.

Mandag den 21. maj mødtes 17 stabsofficerer fra alle nationale og allierede Nordsø-kommandoer med det formål at diskutere fælles problemer omkring maritime operationer i Nordsøområdet samt at fastlægge agenda'en for NORTHERLY SEABREEZE Commanders meeting, der afholdes oktober 1979. Mødet lededes af Commodore J.B.Harvey (UKN), CINCEASTLANT.

22.-23. maj mødtes 75 planlægningsofficerer til det årligt tilbagevendende "Northern European Command Planning Conference for Baltic Approaches' Area" under ledelse af Captain T.W.Mills, USN, CINCNORTH.

Chefen for Flådestation Frederikshavn, kommandør J. Stilling, indledte på Chefen for Søværnets operative Kommandos vegne mødet, der også i dets program indeholdt en overordentlig vellykket demonstration af den taktiske træner på Kampinformations-skolen.

Chefen for Flådestationen, kommandør J.V. Stilling, byder velkommen

Til den mere festlige del af programmet hørte en "sight-seeing"-tur til Frederikshavns og omegns seværdigheder og museer for deltagernes fruer samt et aftenselskab i flådestationens messe, hvor gæsterne havde lejlighed til at mødes med lokale civile og militære med fruer, bl.a. Frederikshavns borgmester Villy Christensen og frue.

(SOK)

Indland kort

Forsvarsministeriet har indgået aftale med henholdsvis Dansk Styrmandsforening og Maskinmestrenes Forening om løn og ansættelsesvilkår for officerer af reserven i søværnet. Afta-

lerne indebærer bl.a., at egnet personel inden ansættelse til langtidstjeneste skal gennemgå den supplerende uddannelse samt de efteruddannelser, der er nødvendige for varetagelsen af de i aftalerne fastlagte tjenesteområder.

Søværnets Officersskole har udarbejdet uddannelsesplaner, der efter mindre justeringer er blevet godkendt af Chefen for Søværnet, hvilket 10. maj blev meddelt Søværnets Officersskole, Dansk Styrmandsforening og Maskinmestrenes Forening.

Uddannelsen, der har en varighed af 19½ uge, vil blive iværksat, så snart der er mulighed herfor.

En hollandsk styrke bestående af minekommandoskibet ONBEVREESD, minejageren DRUNEN samt minestrygerne OMMEN og DRACHTEN aflægger rutinebesøg i Aalborg 22.-25. juni. Chef for styrken er orlogskaptajn L.G.Verhoeven. Den samlede besætning udgøres af 15 officerer samt 128 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Den britiske orlogskaptajn Hugh Willis har afløst den belgiske orlogskaptajn Paul Marin som chef for NATOs multinationale minerydningsstyrke, "Standing Naval Force Channel". Posten som chef for styrken går på tårn mellem den engelske, hollandske og belgiske flåde, der alle har permanent repræsentation i styrken.

Chefskiftet fandt sted den 17. maj på flådestationen i Portsmouth i nærværelse af bl.a. den nye Commander-in-Chief Channel, Admiral Sir James Eberlen, og NATOs Generalsekretær, Dr. Joseph Luns.

Norge har bestilt yderligere 2 Westland LYNX helikoptere i England. Hermed omfatter bestillingen i alt 6 helikoptere, der forventes leveret i 1981.

Det er planen, at helikopterne skal anvendes på Norges nye inspektionsskibe samt indgå i farvandsovervågnings- og bjærgningstjenesten.

En luftbro med Leningrad som udgangspunkt er for tiden ved at gennemføre vagtskifte på isflagestationen Nordpol-22 for syvende gang. Stationen befinder sig nu på en position 32 flyvetimer fra Leningrad.

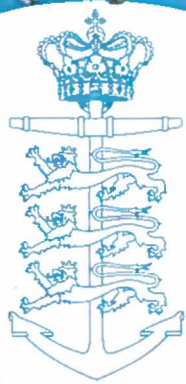
Stationen etableredes i september 1973 på et stort, fladt isbjerg, og siden da er den drevet næsten 500 km i en vældig cirkelbevægelse tilbage til startstedet.

Besætningen på stationen foretager meteorologiske og klimatologiske observationer, undersøger havvandet og isforholdene - både isdannelsen, isens udbredelse og dens bevægelser - samt ionosfæreforhold og kosmisk stråling. Indtil nu har mere end 1000 forskere været udstationeret på flagen.

Også Nordpol-24, en isflagestation, som etableredes i fjor, er stadig i brug. I modsætning til Nordpol-22 følger den en mere traditionel rute fra den østlige del af Polhavet tværs over Nordpolen i retning af Grønland.

Eksperterne regner med, at Nordpol-24 i de kommende måneder vil blive grebet af kraftig strøm og vind, som vil føre den ned i de relativt varme nordatlantiske farvande, meddeler det sovjetiske pressebureau APN.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

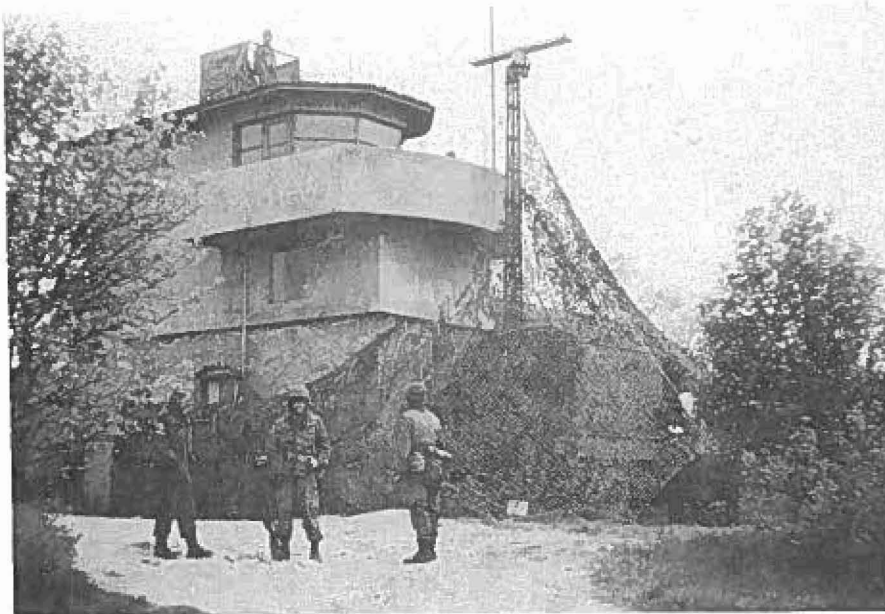
Den mobile radar klar til udrykning

Mønstring ved Bornholms Marinedistrikt

I perioden 21.-25. maj gennemførtes en mønstring ved Bornholms Marinedistrikt (BHM). De genindkaldte - i alt 23 menige og 1 befalingsmand, der alle er mobiliseringsudstukket til bevogtnings- og nærforsvarstjeneste ved BHM's Mobile Radar - gennemførte under indkaldelsen en række håndvåbenskydninger og modtog sideløbende hermed uddannelse i nærforsvars-, ABC- og krigssanitets-tjeneste.

På mønstringens sidste dag rykkede BHM's Mobile Radar ud for at supplere BHM's farvandsovervågning, og de genindkaldte fik lejlighed til under mere realistiske forhold at afprøve det tillærte i bevogtnings- og nærforsvarstjeneste.

Mønstringen afsluttedes med et angreb på den Mobile Radar, hvor rollen som angriber blev spillet af en lokal hjemmeværnsdeling.

Sløring og bevogtning af den mobile radar

Udover de genindkaldte deltog under øvelsen kvindelige marinere fra Kompagni 71, der er mobiliseringsudstukket som operatører til den Mobile Radar.

Marinedistriktet høstede gode erfaringer af mønstringen og fandt hos såvel de genindkaldte som hos øvrige deltagere en god holdning.

(BHM)

Planlægningsarbejdet vedrørende oplæg til forsvarsordning efter 1. april 1989. Status Fase 3.

1. april 1981 udløber det nuværende forsvarsforlig. Siden ultimo 1977 har der været livlig aktivitet i Forsvarskommandoen for at udarbejde et oplæg til forsvarsordning efter 1. april 1981. Arbejdet ledes af "Projektledelsen vedrørende Langtidsplanlægningen i Forsvaret". Projektledelsen er sammensat af Departementschefen i Forsvarsministeriet (formand), Chefen for Forsvarsstaben, Chefen for Forsvarets operative Styrker samt Chefen for Hjemmeværnet. Arbejdet er opdelt i 4 faser. Fase 1 og 2 blev afsluttet i oktober 1978. Fase 1 var en prognose for forswarets

status ved forligsperiodens udløb i relation til gældende lov, herunder godkendte styrkemål. Fase 2 var en analyse af de omkostnings- og effektmæssige konsekvenser af nugældende forsvarsordnings videreførelse i planperioden 1981-1989.

Medens fase 1 og 2 - som det fremgår - beskæftigede sig med den nuværende forsvarsordning og dermed de gældende styrkemål, så omfatter fase 3 udarbejdelse af omkostnings- og effektbedømte forslag til alternativer til videreførelse af den nugældende forsvarsordnings styrkemål.

Fase 3-arbejdet, der nu nærmer sig sin afslutning, er baseret på den økonomiske handlefrihed gennem planperioden. Der arbejdes i denne forbindelse med forskellige økonomiske rammer fastsat af Forsvarsministeriet. Inden for disse rammer har ad hoc grupper fra de 3 værn analyseret de eksisterende værnsstrukturer og derefter opstillet nye strukturer, der indpasset i det allierede forsvarssamarbejde i fred, spændingsperioder og krig skulle sikre den maksimale effekt. Denne vurdering af strukturernes effekt har været en væsentlig del af fase 3-arbejdet og er bl.a. blevet gennemført på baggrund af resultaterne af en række specialstudier samt ved udnyttelse af krigsspil. Dette har igen for planperioden 1981-89 nødvendiggjort detaljerede overvejelser vedrørende aggressionsmulighederne mod vort område og de allierede styrker inden for Enhedskommandoens område.

De 3 værns ad hoc grupper er nu nedlagt. For øjeblikket foretages der i fagstabene med støtte af værnsstabene en vurdering af resultaterne af gruppernes arbejde. Endvidere detailbehandles den del af forsvarsstrukturerne, der ligger uden for værnsstrukturerne, f.eks. Forsvarskommandoen og værnfælles institutioner.

Fase 3-arbejdet efterfølges af fase 4, der skal indeholde en bearbejdning af udvalgte alternativer med hertil hørende ændringer af den nugældende fredsorganisation samt en sammenfatning af langtidsplanlægningens resultat med henblik på udformning af et endeligt oplæg til ny forsvarsordning.

Fase 4 skal være afsluttet ultimo 1979.

(FKO-KONTAKT)

International konvention om maritim eftersøgning og redning.

I efteråret 1975 blev søværnet pålagt at udpege en dansk repræsentant til en ekspertgruppe under den Internationale maritime konsultative Organisation (IMCO), som havde til opgave at udarbejde udkast til en international konvention om maritim eftersøgning og redning samt til en håndbog for søredningscentraler. Til dette arbejde udpegedes den daglige leder af Søværnets operative Kommandos (SOK) søredningscentral, orlogskaptajn H.Rossing.

Ekspertgruppen afsluttede sit arbejde i sommeren 1977 med et udkast til en konvention og med en håndbog, som blev benævnt IMCO-SAR (Search And Rescue). Håndbogen er senere blevet godkendt af IMCOs sikkerhedskomiteé og er nu under udgivelse. Konventionsudkastet blev behandlet på en international konference i Kongrescentret i Hamburg i dagene 9.-27. april. I konferencen deltog 51 lande - overvejende kyststater - og desuden var enkelte andre lande og en lang række internationale organisationer repræsenteret med observatørstatus. Den danske delegation bestod af kontorchef T.R.Funder og fuldmægtig N.J.Bagge fra Handelsministeriet samt orlogskaptajn H.Rossing.

Konventionen består af den egentlige konvention på 8 artikler, som danner det lovmæssige grundlag for konventionen og et annek, som indeholder 6 kapitler med det praktiske indhold af konventionen. I tilslutning hertil blev der endvidere vedtaget 8 konferenceresolutioner.

Konventionen træder i kraft 12 måneder efter, at 15 lande har ratificeret og underskrevet konventionen. Lande, som underskriver senere, skal sætte konventionen i kraft 30 dage efter underskriftens dato. Udmeldelse vil tidligst kunne ske efter 5 års medlemskab med ét års varsel.

Annekset handler om: Definitioner, oprettelse af maritime redningskoordinationscentre (MRCC) med tilhørende ansvarsområder, forpligtelse til at redde alle nødstedte, bl.a. også flygtninge, opbygningen af MRCC'er og redningsenheder, redningsudstyr og nødforsyninger, samarbejdet mellem staterne, koordinering med den ifølge den Internationale civile luftfarts Organisation (ICAO)-konvention oprettede luftredningsorganisation, gode råd

om indretning af MRCC og om procedurer ved iværksættelse af redningsoperationer, bestemmelser for "on scene commander", ansvar, søgeområder og -systemer m.m. samt et afsnit om oprettelse af skibsrapporteringsystemer.

De vedtagne resolutioner omfattede følgende:

- Henstilling til staterne om at gøre deltagelse i rapporteringssystemer gratis for deltagende skibe,
- henstilling til radiokonferencen 1979 om tildeling af frekvenser til søredningsformål,
- om at tilstræbe brugen af et ensartet rapporteringsskema,
- henstilling til IMCO om at udvikle et globalt maritimt rednings- og sikkerhedssystem,
- om samarbejde med World Meteorological Organisation om hydrografiske og meteorologiske oplysninger,
- henstilling fra udviklingslandene om teknisk og uddannelsesmæssig assistance.

Konferencens "Final Act" blev underskrevet på Danmarks vegne af fuldmægtig Bagge og orlogskaptajn Rossing.

Det må forventes, at Danmark vil tiltræde den nye konvention, som ikke umiddelbart vil medføre behov for ændringer inden for den del af søredningstjenesten, som ledes fra SOK. Det er SOK hensigt snarest at fremkomme med et forslag til en ny bestemmelse for søværnets deltagelse i redningsoperationer (SVN BST 313) til afløsning for bestemmelsen fra 1956, som væsentligst var baseret på Danmarks tilsvarende tilslutning til ICAO-konventionens annek 12 om luftredningstjeneste.

(SOK)

Det københavnske håndværks medaljeuddeling.

Tirsdag den 29. maj fandt den årlige medaljeuddeling sted til lærlinge, der havde gennemført lærlingetid og svendestykke på så god måde, at læremesteren kunne indstille til medalje.

Begivenheden er altid særdeles højtidelig og overværedes også i år af Hendes Majestæt Dronning Margrethe og Hans Kongelige Højhed Prins Henrik.

Festtalen blev holdt af journalist Lis Møller, der for sin indsats og forståelse for samfundsproblemer, af håndværkerforeningens formand blev udnævnt til Æres-Håndværkeren 1979.

75 svende blev tildelt medalje. Søværnet var også i år smukt repræsenteret. Søværnets Konstabelskoles Værkstedsskole

for artillerielektromekanikere havde indstillet 4 overkonstabler, af hvilke 1 fik sølv og 3 bronzemedalje. Af de 4 overkonstabler er de 3 nu tjenstgørende som sergenter, medens den fjerde er hjemsendt.

Værkstedsskolen for maskinskruestiksarbejdere havde indstillet 4 overkonstabler, der alle fik sølvmedalje. Af disse er 2 fortsat tjenstgørende i søværnet.

(SKS)

Sammenlægning af Orlogsværftets og Søværnets Materielkommando's værksteder.

Finansudvalget har givet tilslutning til anvendelse af 18,2 mio.kr. til nødvendige bygningsmæssige foranstaltninger i forbindelse med en fysisk sammenlægning af Orlogsværftets og Søværnets Materielkommandos værksteder på Holmen.

Finansudvalget gav i 1974 tilslutning til, at Forsvarsministeriet kunne anvende ca. 2,9 mio.kr. til ombygningsarbejder i forbindelse med sammenlægning af værksteder på Orlogsværftet.

Det var herved forudsat, at Orlogsværftet udelukkende skulle påtage sig reparations- og vedligeholdelsesarbejder. Disse arbejder var begrænset til skibsskrog og maskiner, medens Søværnets Materielkommandos værksteder - som hidtil - skulle forestå vedligeholdelsen vedrørende elektronik og våbenteknik. Efter at den nævnte sammenlægning var iværksat, blev det i Forsvarsministeriets Rationaliseringsnævn i 1975 besluttet, at det burde undersøges, om det var muligt at gå det skridt videre at sammenlægge de nævnte værksteder under Søværnets Materielkommando med Orlogsværftet, således at ansvaret for reparation og vedligeholdelse blev placeret ét sted. Baggrunden herfor var et ønske om en mere rationel vedligeholdelse af Flådens skibe med henblik på at forkorte de tidsperioder, skibene ligger på værft, og derfor ikke indgår i beredskabet.

Sagen har herefter været drøftet i Orlogsværftets Styrelsesråd og i arbejdsgrupper med repræsentanter for de ansatte ved de 2 myndigheder, og i 1976 traf Forsvarsministeriet principiel beslutning om sammenlægningen af de 2 myndigheders værksteder og om, at Orlogsværftet fra 1. juli 1976 skulle henlægges under Chefen for Søværnets Materielkommando.

Der har herefter været arbejdet med den administrative sammenlægning, der fandt sted den 1. februar 1978, medens den fysiske

sammenlægning, der vil give den mest hensigtsmæssige anvendelse af værkstederne, nødvendiggør byggeri.

En fysisk sammenlægning af de to værkstedsområder på Holmen medfører en reduktion af antallet af værksteder fra 28 til 11. Det forudsætter, at der foretages ombygning og ændret indretning af et antal større og mindre bygninger, og samtidig vil bygningerne blive indrettede i overensstemmelse med den gældende arbejderbeskyttelses- og miljølovgivning. Værkstederne for de enkelte fagområder vil samtidig i så vid udstrækning, det er muligt, blive placeret samlet, således at arbejdet kan tilrettelægges rationelt.

Den gældende plan for udrustningsbasering og stationering af Flådens skibe er baseret på, at skibene af beredskabsmæssige og spredningsmæssige årsager stationeres på de tre flådestationer København, Frederikshavn og Korsør.

Med henblik på principielt at få skibene vedligeholdt på den flådestation, hvor de er stationerede, vil der i takt med naturlig afgang af personel finde en gradvis udflytning sted af vedligeholdelsesaktiviteter fra København til Frederikshavn og Korsør.

Ved udarbejdelsen af planerne for sammenlægning er der taget fornødent hensyn til planerne for denne udflytning.

Ved sammenlægningsprojektet vil der blive frigivet ca. 3.000 m² værksteds- og depotareal på Holmen. Det vil i mulig udstrækning blive anvendt til forbedring af depotforholdene ved Flådestation Københavns Forsyningsafdeling. Denne afdelings depotfaciliteter er for en dels vedkommende af ringe kvalitet, og de ligger meget spredt på Holmen.

Endvidere vil der blive frigivet ca. 2.600 m² uden for Holmen i forsvarets ejendom, Lergravsvej 55. Pladsen vil indtil videre blive anvendt til forbedring af depotforholdene.

Udgifterne til projektet afholdes inden for de årlige anlægsrammebevillinger i finansårene 1979-1984.

(FST)

Ny undervandsredningsfartøj.

Et ca. 15 meter langt redningsfartøj - beregnet til bjærgning af indespærrede ubådsbesætninger - nærmere betegnet en

"undervandsredningsbåd" blev i maj måned sendt til Glasgow fra USA for at deltage i øvelser med engelske ubåde uden for flådebasen i Clyde. Indtil nu eksisterer fartøjstypen kun i to eksem-

Redningsfartøjet AVALON landsættes i Glasgow. (Foto Lockheed Corp.Information)

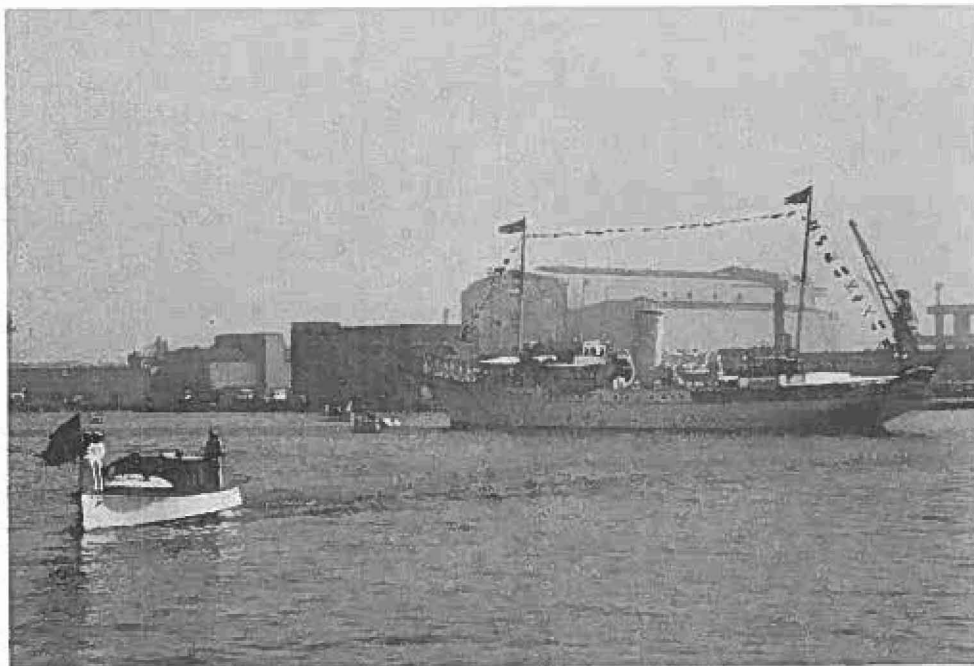
plarer, der er fabrikeret af Lockheed efter bestilling fra den amerikanske flåde. Det er første gang, at fartøjet demonstreres uden for USA.

Fartøjet er på 34 tons og kan med sin besætning på 4 mand gå ned til en havareret ubåd på dybder indtil 1500 meter og koble sig på ubåden over ubådslugerne. På den måde kan besætningen fra den havarerede ubåd bevæge sig tørskoet over i "undervandsredningsbåden", der med 24 mand ad gangen kan gå til overfladen til "bjærgningsmoderskibet".

(MST)

DANNEBROG i bøj 2.

Efter det veloverståede engelske statsbesøg ligger kongeskibet DANNEBROG atter på sin vante plads i Københavns Havn.

DANNEBROG er ved at klargøre til de næste ture, der kommer til at gå til Aabenraa fra den 15. til 17. juni, hvor H.M.Dronningen og H.K.H.Prins Henrik vil modtage den tyske forbundspræsident Walther Scheel om bord i kongeskibet.

Herefter indledes en Danmarks-tur med anløb af Vejle den 21. juni, Grenå den 23., Agersø den 24., Næstved den 25., Fejø den 26., Vordingborg den 27. og sluttelig Christiansø den 28. juni.

(MST)

Indland kort.

Det franske tankskib DURANCE samt ubåden MARSOUIN aflægger rutinebesøg i Århus 18.-23. juni (MARSOUIN kun til 21. juni). Chef for styrken er kommandørkaptajn Poirrier. Samlet besætning: 18 officerer, 220 andre befalingsmænd og menige samt 13 officerer fra Congo, Cameroun, Tunesien, Senegal, Madagascar og Thailand.

En vesttysk styrke bestående af minetransportfartøjet SACHSENWALD samt minestrygerne ARIADNE, FREYA, VINETA, HERTHA, NYMPHE, NIXE, AMAZONE, GAZELLE (alle ARIADNE-klassen), HANSA (NIOBE-klassen) aflægger uofficielt besøg i Vejle fra 29. juni til 2. juli. Chef for styrken er kommandørkaptajn Scheibner. Samlet besætning 27 officerer samt 302 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort.

Den engelske flådes 50 tons WELLINGTON (BH-N7)-klasse Hovercraft deltager i begyndelsen af juni i den multinationale minerydningsøvelse NORMINEX. Øvelsen, der er tilrettelagt af den franske flåde, afvikles i Biscayen. Hovercraftens opgave i denne øvelse er at yde logistisk støtte, d.v.s. sørge for reserverede, udrustning, personel og proviant, når det kræves af de deltagende minestrygere og minejagere. Fartøjet, der har en forlægningsfart på 60 knob, er forsynet med verdens største "luftskrue", der har en diameter på 7 meter. Hovercraften har allerede været i drift 4000 timer, bl.a. i forbindelse med deltagelse i den engelske fiskeriinspektionstjeneste.

Den amerikanske flåde søsatte 19. maj en ny missilfregat SIDES (FFG-14) af OLIVER HAZARD PERRY-klassen. Skibet har et displacement på 3600 tons og er armeret med HARPOON-missiler, 76 mm OTO MELARA kanon samt to helikoptere, der hver er forsynet med tre anti-ubådstorpedoer. Skibet fremdrives af gasturbiner og er forsynet med vendbare skruer. Maksimumfarten er 28 knob.

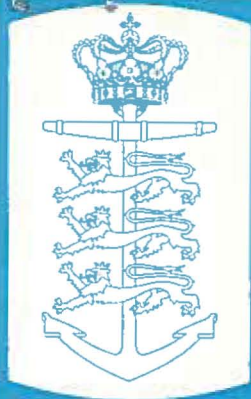
Fregat nr. 10 af denne klasse forventes søsat inden udgangen af 1979. Den amerikanske flåde har foreslået bygning af i alt 74 skibe af denne klasse. Indtil nu er 17 blevet bevilget.

E.B.

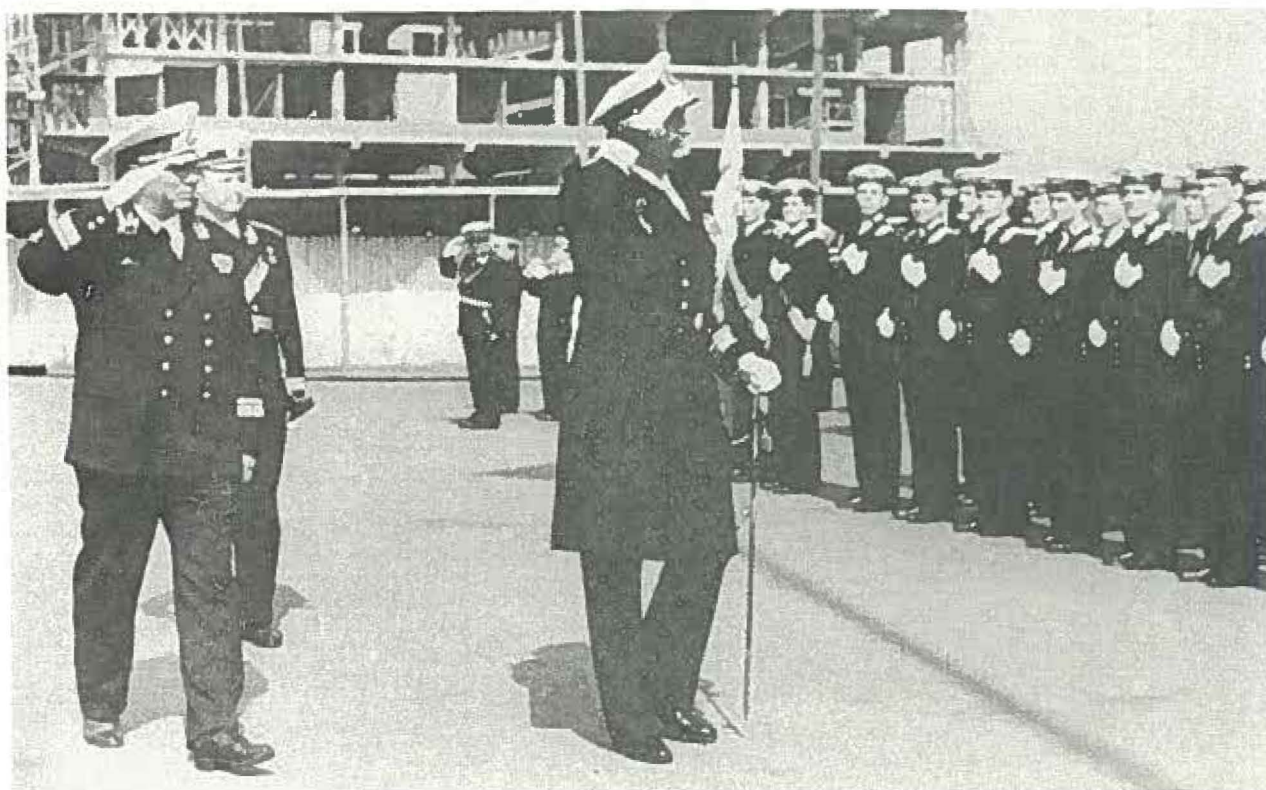

S. Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

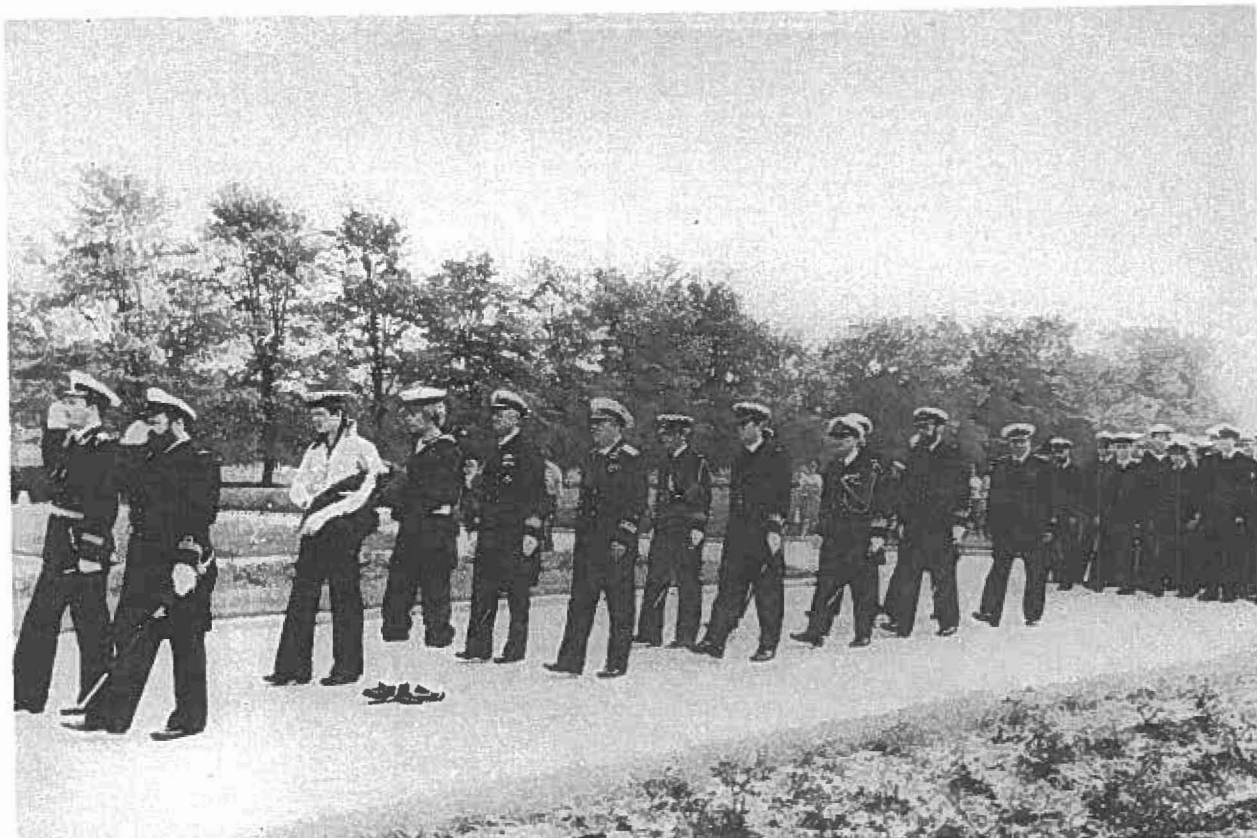
Chefen for Søværnets operative Kommando
skridter fronten af

Vellykket flådebesøg i Leningrad

Fredag den 25. maj hejste Chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral F.Heisterberg-Andersen, sit flag i minelæggeren FALSTER og markerede således kommandohejsningen i en gruppe bestående af minelæggerne FALSTER og SJÆLLAND, som skulle aflægge besøg i Leningrad 28. maj - 1. juni.

Admiralen inspicerede besætningen fra de to enheder og udtalte, at besøget var et led i bestræbelserne for afspænding i den udenrigspolitiske situation, som den danske regering arbej-

der aktivt for, og pointerede vigtigheden af, at besøget blev gennemført til alles tilfredshed. Alle måtte være opmærksomme på, at de danske orlogsskibe og de danske besætningers optræden og færden i Leningrad ville blive fulgt med opmærksomhed og interesse.

Fra kransenedlægningen på Piskarevskoye mindekirkegård

Under forlægningen fra Holmen til Leningrad var besætningen travlt optaget med at klargøre skibene, og vejret tillod heldigvis dette. Den 28. maj tidligt om morgenen anduvede skibene indsejlingen til Leningrad. Søværnets Tamburkorps, der var underbragt i minelæggeren SJÆLLAND, blev overført til minelæggeren FALSTER. Ved passage af fæstningen og flådebasen Kronstadt afgav minelæggeren FALSTER en salut på 21 skud for det russiske nationsflag. Et salutbatteri på Kronstadt afgav en tilsvarende salut for det danske nationsflag.

På Kronstadt var der opstillet et honnørkompagni og et marineorkester.

Tamburkorpset havde under indsejlingen musiceret fra minelæggeren FALSTERS signaldæk og således bidraget til at gøre ankomsten festlig. På kajen var et sovjetisk honnørkompagni samt

et marineorkester opstillet. Da minelæggeren FALSTER var kommet til kaj, skridtede kontreadmiralen honnørkompagni og orkester af og takkede de fremmødte russiske søofficerer for den festlige ankomst.

De sovjetiske flådemyndigheder havde tilrettelagt et omfattende og interessant program for besøget, og den venlighed, hvormed cheferne var blevet modtaget under visitterne, var karakteristisk for hele besøget. De selskabelige punkter i programmet omfattede først og fremmest den russiske viceadmiral Arkualiy Petrovich Mikhailovskys reception og middag samt den danske admirals tilsvarende arrangementer. Desuden afholdtes en række mere uformelle selskaber om bord og i land. Disse blev alle afviklet i en hyggelig og hjertelig atmosfære og frembød glimrende lejligheder til at lære de russiske officerer og befalingsmænd nærmere at kende.

Fra russisk side var et omfattende program med busture indlagt, hvor man havde lejlighed til at lære de historiske steder og museer i Leningrad at kende. Fra russisk side var der stillet engelsktalende "guider" til rådighed, men her assisterede de danske tolke, således at udbyttet blev større.

En fodboldkamp, før hvilken Tamburkorpset underholdt, afvikledes i 30 graders varme og vandtes 6-3 af det russiske hold efter god dansk indsats.

Udover de af programmet omfattende arrangementer var der rige muligheder for de danske besætninger til at se Leningrad på egen hånd. Befolkningen var meget venlig og gæstfri, og flere befalingsmænd og menige blev inviteret på besøg i private hjem. Gratis transport i alle offentlige transportmidler, arrangeret af de russiske myndigheder, medvirkede til at fremme kendskabet til byen.

Under opholdet i Leningrad foregik flaghejsning hver morgen og nedhaling den sidste aften under deltagelse af Tamburkorpset, hvor fanemarchen, efterfulgt af de to nationalmelodier, afspillede. Det var lidt af en skuffelse, at denne meget smukke og værdige ceremoni foregik ved en afspærret kaj, hvorved Leningrads befolkning blev afskåret fra at følge den.

Den sidste dag var der på kajen opstillet et honnørkommando samt et marineorkester, og efter at kontreadmiral F. Heisterberg-Andersen havde inspiceret honnørkommando og marineorkester, gik

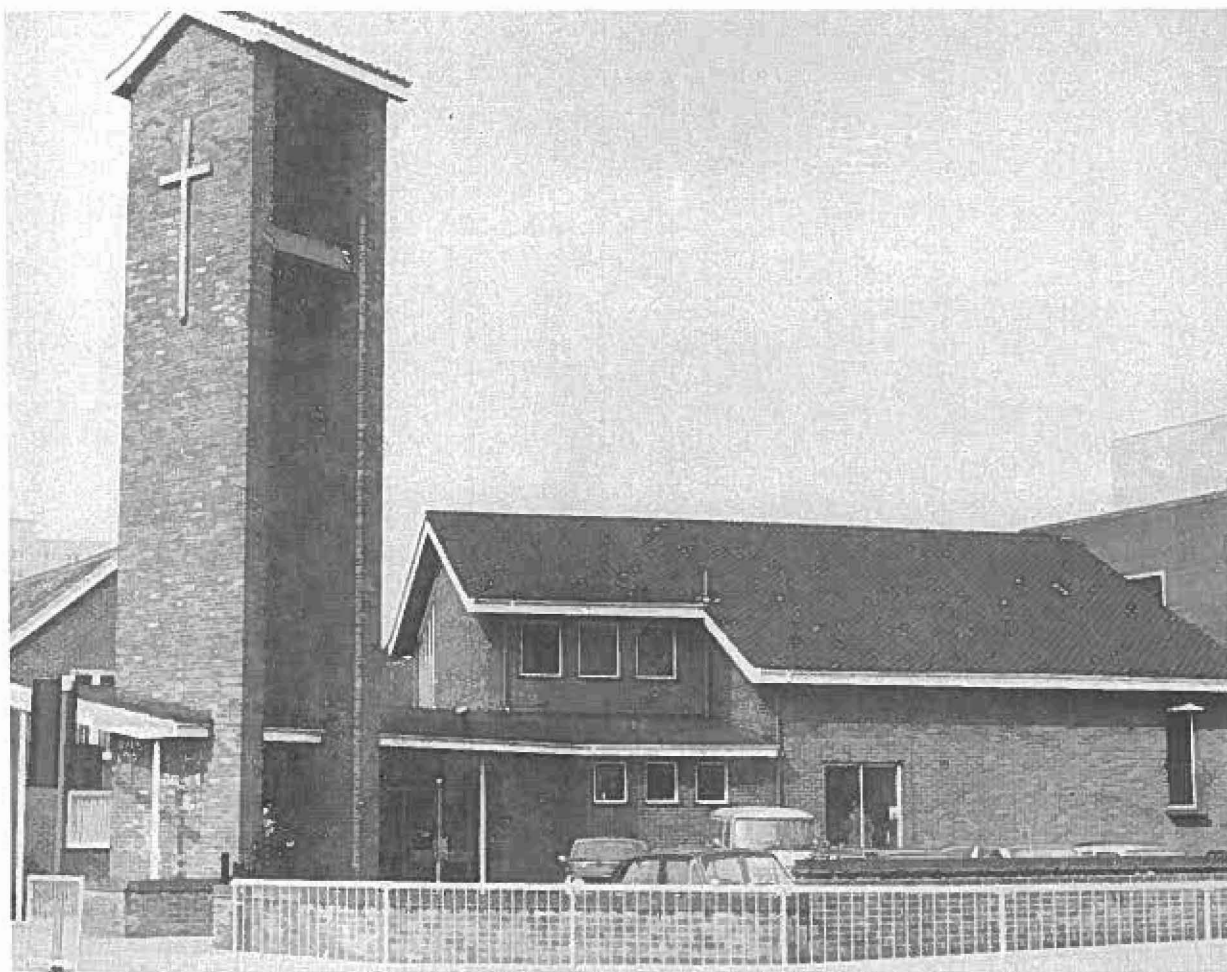
admiralen om bord. Marineorkesteret spillede ved afsejlingen de to landes nationalmelodier.

Den 1. juni klokken 0900 forlod de danske enheder Leningrad efter et meget vellykket og udbytterigt besøg.

(SOK)

2. Minelæggerdivision til kirkejubilæum i Hull

Minelæggerne LINDORMEN og LOSSEN aflagde i dagene 10.-14. maj besøg i Hull, England, i anledning af den danske sømandskirkes 25-års jubilæum.

Sømandskirken i Hull

Besøget fandt sted i forlængelse af enhedernes deltagelse i øvelse BLUE HARRIER i Nordsøen og indledtes med ombordtagelse af orlogsprovst C.Harms i Wilhelmshaven 8. maj.

Ved ankomsten til Hull fik enhederne anvist plads i Albert Dock, samme sted, hvor tidligere DFDSs "smørbåde" lagde til, hvilket den lokale avis ikke undlod at spinde en ende over.

Den første danske sømandskirke i Hull nedbrændte efter et bombeangreb 9. maj 1941, hvorunder også den svenske og den finske sømandskirke ødelagdes. Herefter opførtes en trækirke, som fungerede som nordisk sømandskirke indtil 9. maj 1954, hvor den nuværende kirke blev indviet. Inspektionsskibet THETIS aflagde dengang besøg i Hull.

Sømandskirken havde sørget for et vel tilrettelagt program, som gav skibenes besætninger rig lejlighed til at slappe af efter 14 dages øvelsesvirksomhed til søs. Udover de talrige arrangementer var kirken åben om aftenen, og mange fandt her anledning til at skrive breve eller ringe hjem. Som tak for den modtagne gæstfrihed deltog flere besætningsmedlemmer i salget af små dannebrogssflag til fordel for sømandskirken.

Besøgets største begivenhed var festgudstjenesten om søndagen under overværelse af en række indbudte gæster; bl.a. den danske forsvarsattaché H.K.H. Prins Georg og Lord Mayor of Hull, som også var til stede ved kirkens indvielse 25 år tidligere. Udover deltagelse af hovedparten af skibenes besætninger markeredes det maritime islæt ved en fanevagt, opstillet ved kirkens alter.

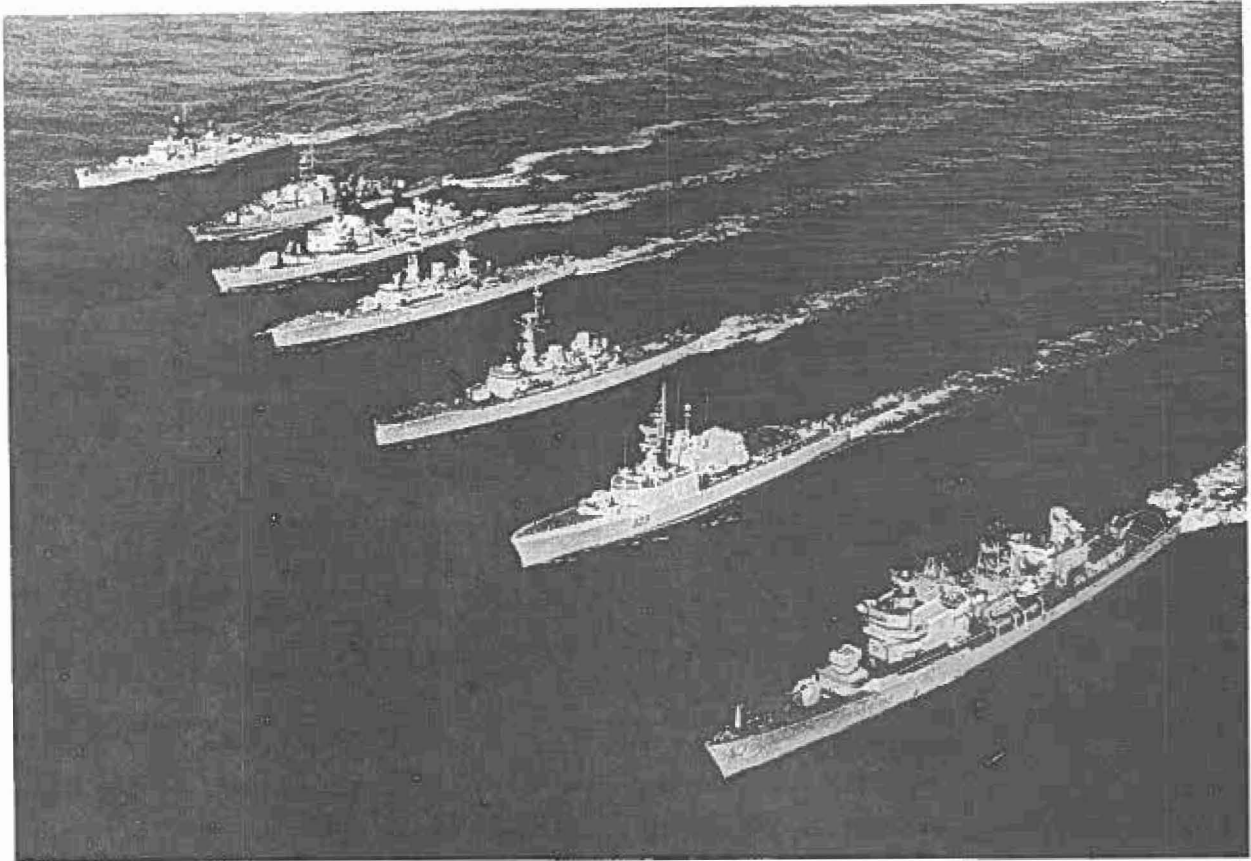
Besøget sluttede med en sammenkomst i kirken søndag aften, og mandag morgen kunne enhederne afsejle med minderne om et begivenhedsrigt besøg.

(MLD-2)

Nyt fra HERLUF TROLLE

Efter den hårde vinters langvarige indefrysning på Flådens Leje og en kort prøvetur, hvor isen blev brudt for "lille søster" NIELS JUEL på dennes første tur til Holmen, stod fregatten HERLUF TROLLE ud på sit foreløbigt sidste togt med STANAVFORLANT (SNFL). Fuldt operativ med "skarpe" missiler om bord sejlede den ud om morgenen den 2. april, for den følgende nat at melde sig under den kommanderende for NATO-styrken, Commodore Carter, i styrkens flagskib, den amerikanske destroyer COONTZ. Styrken bestod i øvrigt af en canadisk fregat OTTAWA, en engelsk fregat ARIADNE, en hollandsk fregat EVERTSEN (samme skrog som ARIADNE), en tysk fregat LUEBECK (senere erstattet med KOELN), en norsk fregat BERGEN og endelig en flådetanker, den hollandske ZUIDERKRUIS.

Nu fulgte et ganske righoldigt program af øvelser fra ubådsjagt til luftmålsskydninger. En ting var ikke kun en øvelse for HERLUF TROLLE, nemlig den næsten daglige og nødvendige oliiefyldning under gang - RAS (Refuelling at Sea) - som hurtigt

STANAVFORLANT under gang

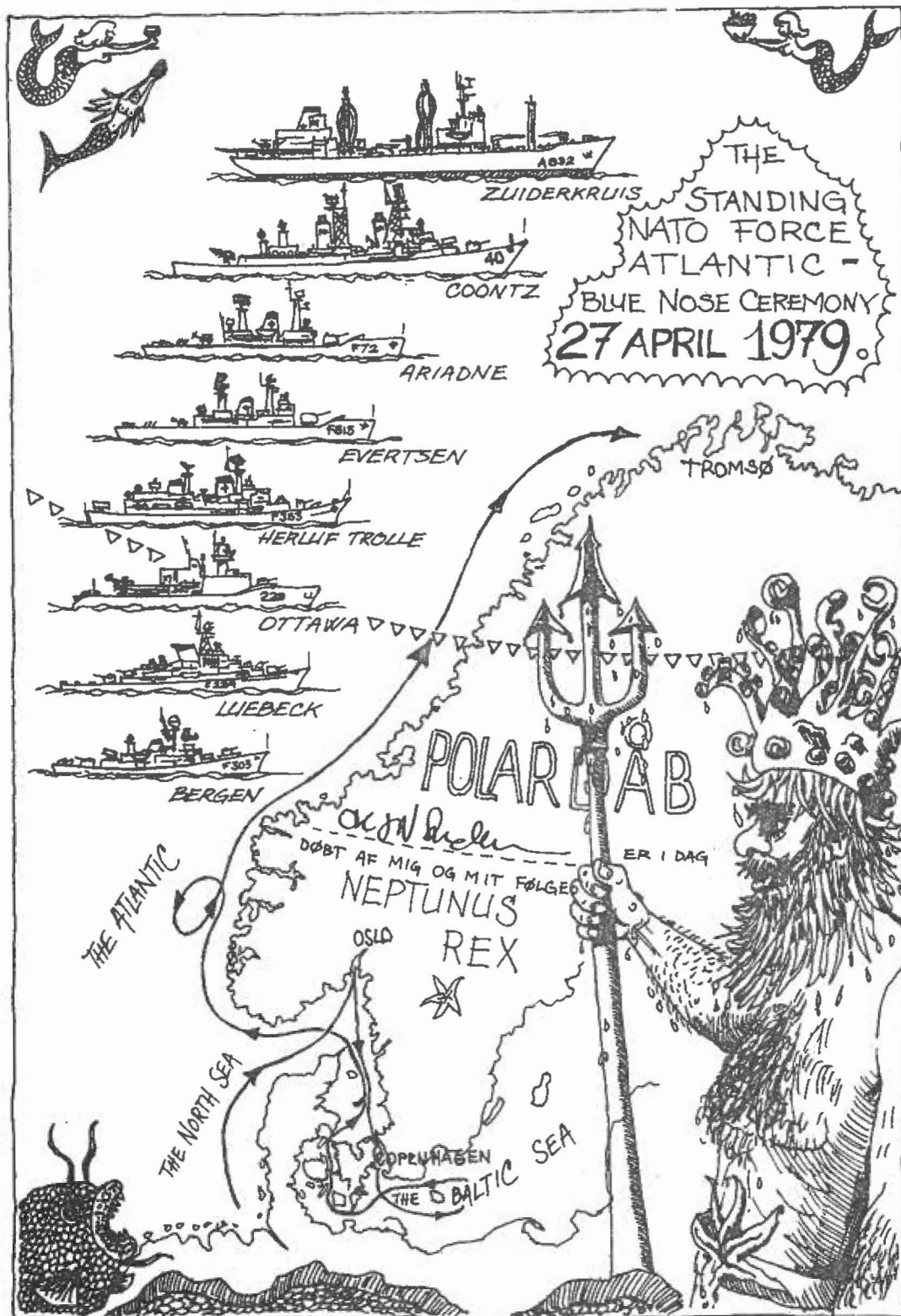
blev RAS-holdets kæreste hobby og konkurrenceobjekt. Til sidst nåede man ned på at få 45 tons gasolie overført på 29 minutter målt fra første line over til slip af sidste line.

De mest spændende øvelser var nok de talrige taktiske øvelser med en blandet trussel i den norske skærgård og de norske fjorde - fra Oslo til Nordkap, bogstaveligt talt hele kysten dækket.

Fregattens systemer viste sig at være fuldt på højde med de øvrige enheders, navnlig viser det automatiske plottesystem CEPLO sig yderst velegnet til brug i kystområder.

For besætningen bød turen på adskillige uforglemmelige oplevelser. Man passerede Polarcirklen på vej mod Tromsø, som var nr. 3 i rækken af besøgte byer. Rækken så således ud: Oslo, Kø-

benhavn (Langelinie), Tromsø, Stavanger, Langelinie/Århus (Dronningeeskortering), Kristianssand og den Helder. Passagen af Polarcirklen blev fejret med pomp og polardåb. Det viste sig, at

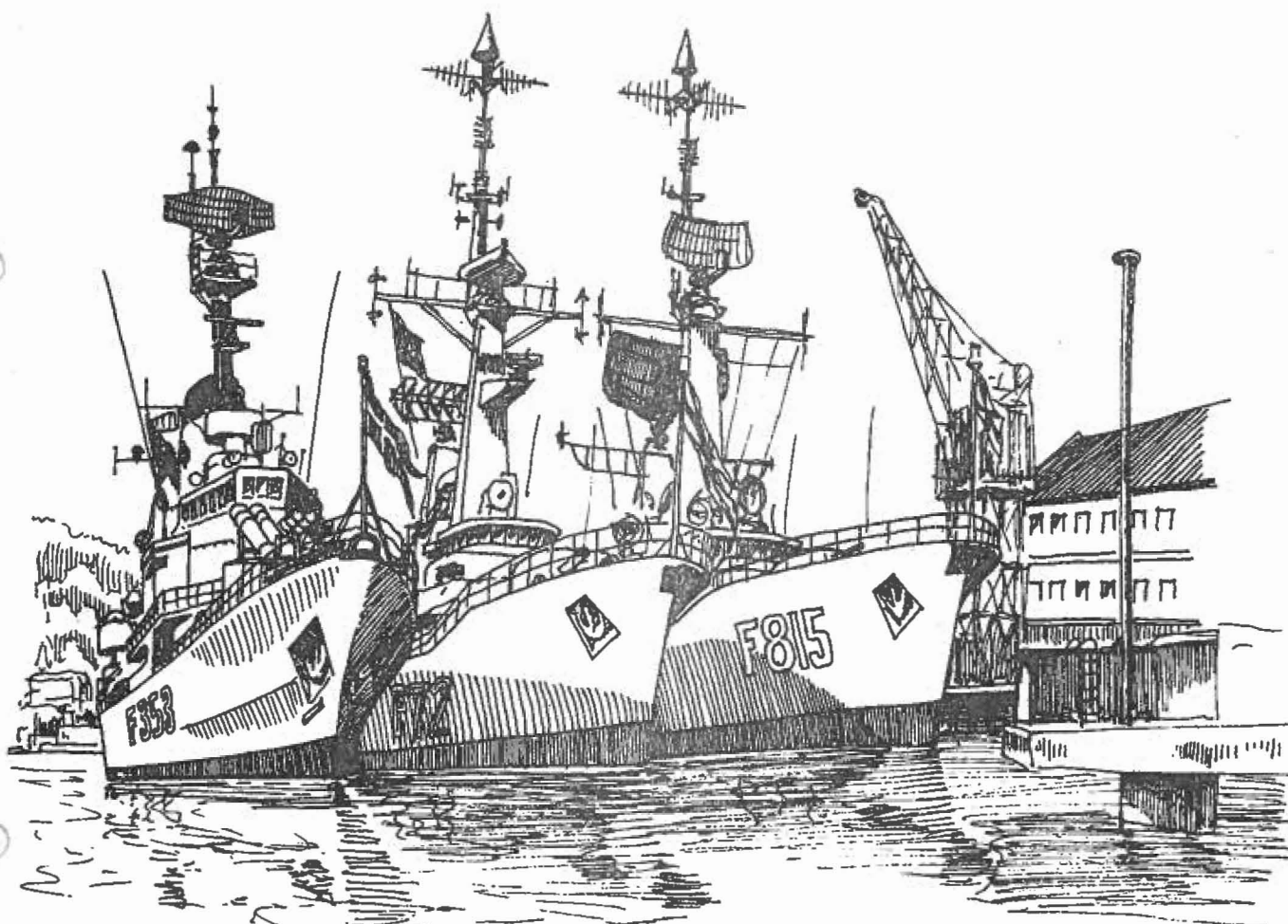
Polardåbsbeviset

Kong Neptun kun kunne mønstre 16 ægte "havka'le" i sit følge - ud af 186. Disse 17 kunne dog inden frokost udstede den sidste "dåbsattest" og dermed slippe fregatten over linien - med en

noget forstumlet, afkølet og nybarberet besætning. Til lejligheden blev fremstillet et særligt certifikat i anledning af SNFL-deltagelsen.

I Tromsø oplevede man i øvrigt at stå på ski i strålende sol den 1. maj.

Midt i det hele kom HERLUF TROLLEs deltagelse i arrangementerne i anledning af Dronning Elizabeth II besøg i Danmark. Det

Svan Vektorp 79

FREGATTEN HERLUF TROLLE I STAVNFORLANT
ALONGSIDE ARIADNE & EVERTSEN

forpligter at være Flådens Flagskib, og skibet blev da også "frisket op" fra A til Z - selv nye flag til "Flag over toppene" blev nydeligt syet på Flådestation Frederikshavn. Besætningen lærte paraderingsrulle på traditionel vis og at føre sig frem med kongelig værdighed og ro (det sidste var det sværeste).

Under eskorteringen, som fandt sted under en midlertidig frigivelse fra SNFL, havde skibet god kontakt med den engelske destroyer SHEFFIELD, der udgjorde den anden del af eskorten. Om

bord i Århus havde man besøg af de to prinsgemaler. Prins Philip, der er gammel fregatkaptajn, havde især mange dybtgående og kompetente spørgsmål. Selv vor efterhånden berømte kabys fik et uanmeldt besøg.

Officersmessen havde også fint besøg, idet de to hofchefer Hans Sølvhøj og Viceadmiral Ashmore med følger spiste frokost om bord.

Efter eskorteringens sidste ceremonier - "jubelrulle" og salut i Sundet nord for Helsingør den 19. maj - sejlede fregatten til Kristianssand for at deltage i den sidste del af SNFL-programmet, som bestod af taktiske øvelser (konvojering) i Skagerak og afsluttedes med en anti-frømandsøvelse i den hollandske flådes hovedbase den Helder. Fregatten var hjemme på Holmen igen den 26. maj, lørdag aften. Endnu en STANAVFORLANT-tur var overstået med succes og gode erfaringer for den enkelte.

(HETR)

Indland kort

Bevogtningsfartøjet NAJADEN bliver i weekenden 23.-24. juni adopteret i Skive. Adoptionen er kommet i stand efter anmodning fra Skive byråd til Chefen for Søværnet.

Chefen for Søværnet har nedsat modtagelseskommissioner for nybygningerne NIELS JUEL og TULUGAQ samt for den modificerede PEDER SKRAM. Kommissionen skal vurdere, om de færdige skibe opfylder de ved projekteringen stillede krav.

Den danske stat vil få bevilget 24 mio.kr. fra EF til olieundersøgelser ved Østgrønland. Irland, som i nogle uger blokerede EF-bevillingen ved at kræve en tilsvarende bevilling til irske formål, har hævet sit forbehold. Tilbage står nu blot den afsluttende behandling af sagen i EFs organer. De 24 mio.kr. vil blive brugt til seismiske undersøgelser fra skib. Undersøgelserne kommer tidligst i gang i 1980, da de kræver et stort planlægningsarbejde. Grønlands geologiske undersøgelser skal forestå arbejdet.

Den amerikanske fregat DONALD B. BEARY (KNOX-klassen) aflægger rutinebesøg i København 25.-29. juni. Chef: Orlogskaptajn A.R. Colucci. Samlet besætning: 22 officerer samt 261 andre befalingsmænd og menige.

Det britiske amfibiekommandoskib INTREPID aflægger rutinebesøg i Esbjerg 2.-7. juli. Chef: Kommandør D.H. Morse. Samlet besætning: 60 officerer samt 520 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Ifølge amerikanske pressemeddelelser er Sovjetflåden ved at udruste sit tredje hangarskib af KIEV-klassen. De to forgængere, KIEV og MINSK, indgik i Sovjetflåden henholdsvis i 1976 og 1977. Alle tre skibe er bygget på Nikolayev-værftet ved Sortehavet. Skibene har et displacement på 54.000 tons fuldt udrustede, og det antages, at maksimumfarten er over 30 knob. Skibene kan have 20 fastvingede fly eller 25 helikoptere om bord. Armeringen omfatter bl.a. 8 affyringsramper for overflade-til-overflade missiler, 4 overflade-til-luft missilramper, 4 stk. 76 mm kanoner samt et større antal anti-undervandsbåds våben. Skibene er blevet betegnet som de kraftigst armerede orlogsskibe i verden. Fra amerikansk side anses det for sandsynligt, at skib nummer fire snart vil følge.

Spørgsmålet om, hvilke principper der skal ligge til grund for udnyttelsesretten af havbunden, vil blive behandlet på den internationale havretskonferences session i New York i juli og august i år. Udnyttelsesretten af havbunden omkring den lille ubeboede ø Rockall (800 m² stor) er et af de problemer, der her ved muligvis finder en løsning. Rockall er beliggende 345 sømil syd for Færøerne og 185 sømil vest for Hebriderne. Øen blev formelt annekteret af Storbritannien i september 1955, da et landgangshold plantede Union Jack på øen. Rockall blev i 1972 ved lov indlemmet som en del af det skotske grevskab Inverness-shire. Danmark har også gjort krav på udnyttelsesretten med den motivation, at Rockall er en del af samme geologiske formation som Færøerne.

E.B.

Stabschef ved Chefen for Søværnet